

مروری بر بانک توسعه آفریقائی

دکتر بیژن بیدآباد روح الله محمدی

African Development Bank

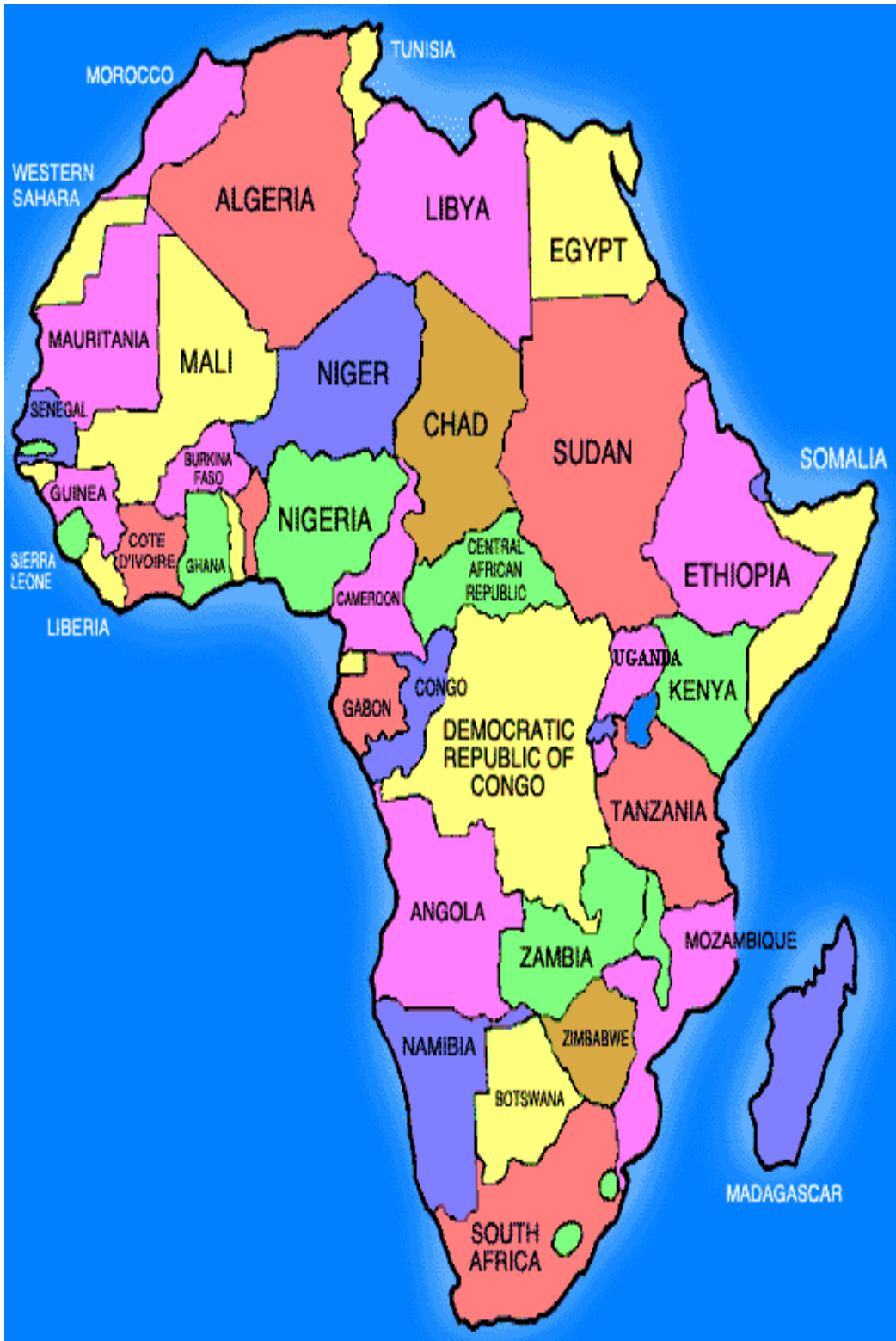
تابستان ۱۳۸۹

فهرست مطالب

مقدمه	۵
مروری بر متغیرهای اقتصادی در آفریقا	۷
نظام بانکی در قاره آفریقا	۱۰
الف: موسسه برنامه ریزی و توسعه آفریقا: (IDEP)	۱۵
ب: اتحادیه آفریقا: (AU)	۱۶
ج: گروه بانک آفریقائی توسعه: (ADBG)	۱۶
ماموریت بانک آفریقائی توسعه:	۱۷
اهداف بانک آفریقائی توسعه:	۱۸
اعضاء بانک آفریقائی توسعه:	۱۸
د: بانک آفریقایی توسعه : (ADB)	۱۹
ه: صندوق آفریقایی توسعه (ADF)	۲۳
کمک های مالی و وام بانکی گروه بانک آفریقائی توسعه	۲۴
درآمد بانک توسعه آفریقائی (ADB)	۲۸
سرمایه گذاری در زیر ساختها در مناطق در حال توسعه جهان و آفریقا:	۳۰
سرمایه گذاری در زیر ساختها در آفریقا و نقش گروه بانک آفریقائی توسعه:	۳۳
نقش بانک در عملکرد بخش خصوصی:	۳۴

- ۴۰ ..... منابع سرمایه گذاری در پروژه های مشترک توسط گروه بانکی
- ۴۱ ..... شرکای اصلی بانک در تامین مالی پروژه ها
- ۴۲ ..... عملکرد گروه بانکی در ۵ سال اخیر:
- ۴۳ ..... عملکرد گروه بانکی در سال ۲۰۰۹ در بخش های مختلف:
- ۴۶ ..... عملکرد بانک ADB:
- ۵۱ ..... عملکرد بانک ADF:
- ۵۵ ..... عملکرد صندوق ویژه نیجریه (NTF):
- ۵۶ ..... اندازه پرتفوی گروه بانکی:
- ۵۹ ..... استراتژی گروه بانکی در میان مدت:
- ۶۰ ..... پروژه های منطقه ای گروه بانکی
- ۶۱ ..... ابزارهای مالی گروه بانکی
- ۶۲ ..... پروژه های در معرض ریسک
- ۶۳ ..... واحد پولی کشورهای آفریقائی:
- ۶۵ ..... تحلیل صندوق بین المللی پول از وضعیت بازار مالی شمال آفریقا
- ۷۴ ..... منابع و مراجع

کشورهای حوزه آفریقا

مقدمه

تحقق توسعه اقتصادی در یک جامعه بدون تقبل انجام سرمایه گذاریهای زیربنایی و زیرساختهای لازم امکانپذیر نیست. این سرمایه گذاری ها که عمدتاً در راستای تسهیل جریان سرمایه گذاری و تکمیل طرحهای زیربنایی صورت می گیرد، بخش جداناپذیری از توسعه اقتصادی را دربرمی گیرد. پیشگامی دولت ها در فراهم آوردن این زیرساختها و برنامه ریزی برای تکمیل حلقه های مفقوده، فرآیند توسعه اقتصادی را تسریع می کند. بنابراین، آگاهی از تناسب و کفایت سرمایه های زیرساختی در هر کشور می تواند خود شاخصی در راستای سنجش درجه توسعه یافتگی تلقی گردد.

شواهد مختلف به لحاظ بررسی تئوری های سرمایه گذاری مستقیم خارجی و بررسی تجربی کشورها نشان می دهد که در اقتصادهایی که حاکمیت مطلقه قانون به رسمیت شناخته نمی شود تلاش برای جذب سرمایه گذاری خارجی با وجود اعطای امتیازات و تسهیلات بیشتر، همیشه با شکست و ناکامی مواجه بوده است. از این رو تلاش برای افزایش امنیت سرمایه گذاری از طریق ثبات در سیاست های دولت و عدم تغییر مداوم قوانین مربوطه می تواند از اولین اولویت ها برای تشویق سرمایه گذاری خارجی قلمداد گردد. شایان ذکر است با افزایش امنیت سرمایه گذاری نه تنها زمینه برای جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی، بلکه افزایش سرمایه گذاری داخلی نیز فراهم می شود.

به طور کلی با توجه به امکان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشورهای مختلف جهان، به ویژه در سال های اخیر که اغلب کشورها اقدامات اساسی در راستای جلب بیشتر سرمایه گذاری مستقیم خارجی انجام می دهند، مطلوبیت تنها یک یا چند متغیر از انگیزه های اقتصادی مالی و فنی و یا عوامل حمایتی، سیاسی و جغرافیائی برای اقدام شرکت های مذکور برای سرمایه گذاری در یک پروژه خاص در یک کشور کافی نخواهد بود، بلکه ارزیابی تمام عوامل به صورت یک مجموعه، منجر به

اتخاذ تصمیم انجام سرمایه گذاری یا عدم انجام سرمایه گذاری می گردد.

بدین منظور در این پروژه به معرفی برخی از بانکهای توسعه ای آفریقا که در زمینه مشارکت با بخش

خصوصی در تامین مالی پروژه ها فعالیت دارند، پرداخته شده و عملکرد اینگونه بانک ها در تامین

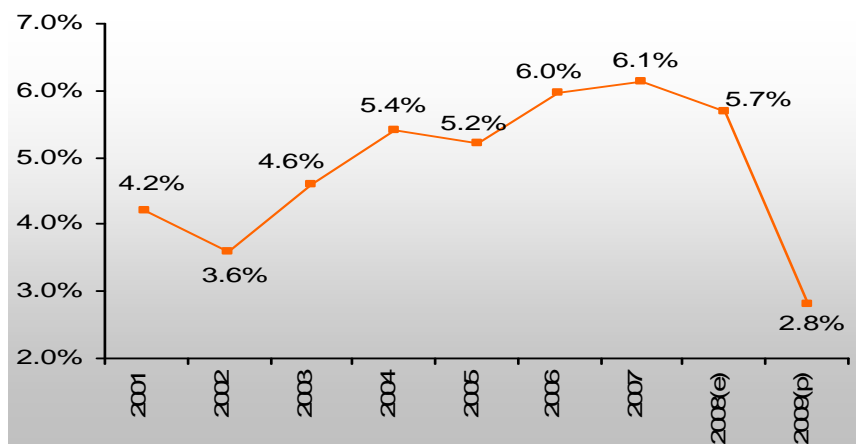
مالی پروژه ها بررسی شده است.

مروری بر متغیرهای اقتصادی در آفریقا

در این مطالعه، در ابتدا به طور اجمالی برخی از متغیرهای اقتصادی قاره آفریقا بررسی شده و در ادامه بانک‌های توسعه‌ای فعال در زمینه مشارکت در اجرای پروژه‌های زیرساختی توضیح داده شده‌اند.

اقتصاد آفریقا در طی سالهای اخیر روند رو به رشدی داشته است. به طوری که در سال ۲۰۰۷، رشد اقتصادی این قاره به ۶/۱ درصد رسیده است. همزمان با بحران اقتصادی جهان در سال‌های اخیر، رشد اقتصادی آفریقا نیز در دو سال اخیر روند نزولی طی کرده به طوری که در سال ۲۰۰۹ به ۲/۸ درصد در سال رسیده است:

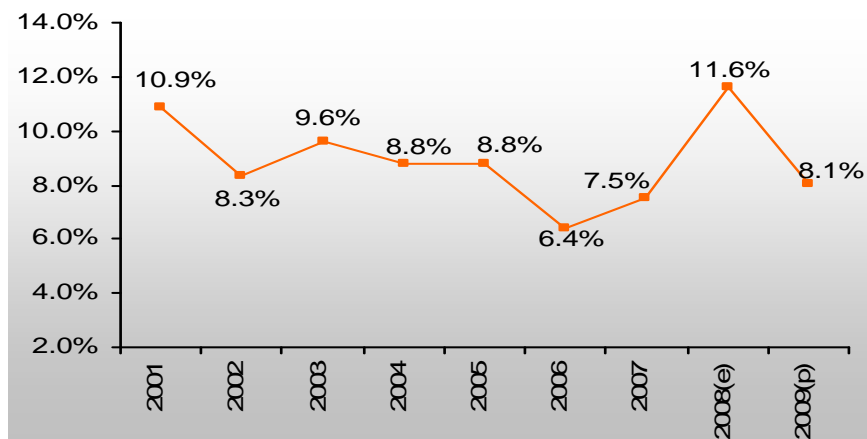
نمودار (۱) رشد اقتصادی قاره آفریقا در ۹ سال اخیر

روند تورم در قاره آفریقا علی‌رغم نوسان آن، در مجموع نزولی بوده است به طوری که در سال ۲۰۰۹ به

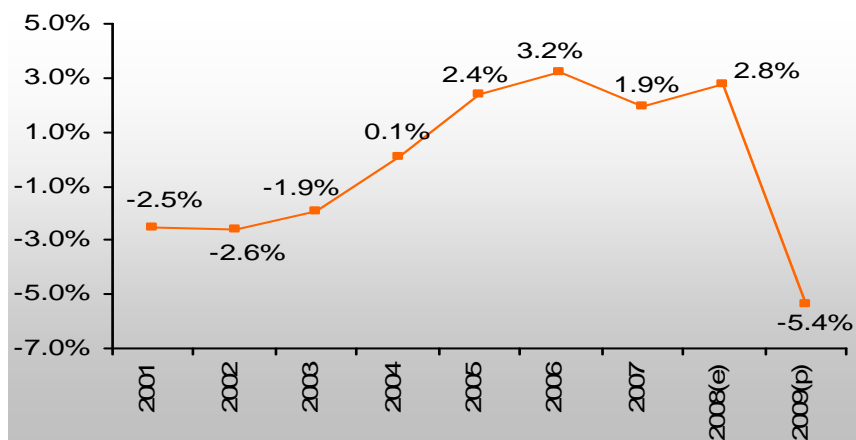
۸/۱ درصد رسیده است:

نمودار (۲) روند تورم در قاره آفریقا در سالهای اخیر

تراز مالی آفریقا نیز طی سالهای اخیر روند صعودی و رو به رشدی داشته است اما در سال ۲۰۰۹ همزمان با بحران اقتصادی در جهان، با یک افت شدید مواجه شده است.

نمودار (۳) روند تراز مالی به عنوان درصدی از GDP در قاره آفریقا در سالهای اخیر

در ادامه برخی از شاخص های کلان اقتصادی در قاره آفریقا از سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۰۹ آورده شده

است:

جدول (۱) شاخص های اقتصاد کلان آفریقا از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۹

شاخص	۱۹۹۰	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹
رشد واقعی GDP (%)	۳/۱	۴/۳	۵/۹	۶/۲	۶/۴	۵/۶	۲/۵
سرنانه GDP (US\$)	۷۴۶	۷۲۶	۱۰۷۷	۱۲۰۷	۱۳۷۲	۱۵۷۰	۱۴۴۶
تورم (%)	۱۴/۴	۹/۱	۷/۲	۶/۱	۷	۱۰/۶	۹/۹
تراز مالی (% از GDP)	-۵/۴	۰/۲	۲/۶	۴/۶	۱/۸	۲/۲	-۴/۴
سرمایه گذاری ناخالص داخلی (% از GDP)	۲۰/۶	۱۸/۸	۲۱/۵	۲۱/۸	۲۳/۸	۲۵/۱	۲۵/۷
پس انداز ناخالص ملی (% از GDP)	۲۰/۷	۲۲/۲	۲۵/۵	۲۹/۶	۲۹/۱	۲۹/۷	۲۳
نرخ رشد صادرات (%)	۸/۹	۹/۳	۵/۳	۳	۷/۶	-۰/۱	-۵/۷
تراز تجاری (% از GDP)	۱/۴	۴/۷	۶/۶	۷/۴	۶/۴	۶/۹	۰/۱
حساب جاری (% از GDP)	-۱/۱	۲/۵	۳/۸	۶/۳	۳/۸	۳/۸	-۲/۹
رابطه مبادله (%)	۸/۱	۱۱/۲	۱۴/۶	۵	۲/۵	۱۱/۴	۱۴/۷
کل قرض خارجی (% از GDP)	۵۵/۵	۵۴/۵	۳۳/۲	۲۵/۷	۲۴/۳	۲۱/۳	۲۳/۴
پرداخت اصل و فرع (% از صادرات)	۲۹/۵	۱۷/۱	۱۳/۵	۱۵/۶	۷/۹	۵/۲	۷/۵
جریان FDI (سرمایه گذاری مستقیم خارجی)	۲/۸	۹/۷	۳۸/۲	۵۷/۱	۶۹/۲	۸۷/۶	...

منبع: بخش آماری ADB، UNCTAD و IMF

جدول (۲) شاخص های اقتصاد کلان در مناطق مختلف آفریقا در سال ۲۰۰۹

شاخص	شرق آفریقا	شمال آفریقا	جنوب آفریقا	غرب آفریقا	آفریقای مرکزی	آفریقا
رشد واقعی GDP (%)	۵/۸	۳/۸	-۱/۱	۳	۱/۷	۲/۵
سرانه GDP (US\$)	۶۱۶	۳۱۳۳	۲۵۹۹	۸۶۷	۷۰۳	۱۴۴۶
تورم (%)	۱۶/۱	۹/۱	۸/۲	۹/۷	۱۰	۹/۹
تراز مالی (% از GDP)	-۳/۳	-۴	-۶/۷	-۴/۵	۳/۲	-۴/۴
سرمایه گذاری ناخالص داخلی (% از GDP)	۲۱/۷	۲۸/۸	۲۲/۶	۲۵/۲	۲۵/۲	۲۵/۷
پس انداز ناخالص ملی (% از GDP)	۱۳/۱	۲۸/۸	۱۵/۳	۲۸/۱	۱۶/۳	۲۳
نرخ رشد صادرات (%)	-۱/۲	-۴/۴	-۹/۸	-۲/۱	-۴/۵	-۵/۷
تراز تجاری (% از GDP)	-۱۰	-۲/۸	۱	۶/۶	۱۴/۹	۰/۱
حساب جاری (% از GDP)	-۷/۵	-۰/۹	-۴/۹	۰/۴	-۶/۷	-۲/۹
رابطه مبادله (%)	-۷/۲	-۱۲/۹	-۱۸/۲	-۶/۳	-۲۹/۳	۱۴/۷
کل قرض خارجی (% از GDP)	۳۷/۵	۱۵/۷	۲۸	۲۰/۹	۲۹/۸	۲۳/۴
پرداخت اصل و فرع (% از صادرات)	۴/۹	۶/۲	۱۱/۸	۳/۷	۸/۳	۷/۵

منبع: بخش آماری ADB، UNCTAD و IMF

نظام بانکی در قاره آفریقا

در گذشته، قاره آفریقا در تمام ساختارهای سیاسی و اقتصادی خود، بحران زده بود، بازار غیررسمی و ناچیز بود و زیرساختارهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشورهای آفریقا با ثبات نبودند. در چنین شرایطی بانکداران آفریقائی اغلب درآمدهای آنچنانی را در برابر کمترین کار داشتند و معمولاً با پرداختی ناچیز، از رانت‌های موجود استفاده می‌کردند و با ارتباطات دولتی درآمدهای سودآوری را از آن خود کنند و در این بین، عمده مردم آفریقا به خدمات مالی دسترسی پیدا نکرده بودند.

طبق اعلام صندوق بین المللی پول، اینک قاره آفریقا پس از استقلال و در بهترین شرایط اقتصاد پایدار به سر می‌برد و انتظار می‌رفت تا رشد تولید ناخالص واقعی آن از ۷/۵ درصد در سال ۲۰۰۶ به ۸/۶ درصد در سال ۲۰۰۸ برسد که آثار بحران جهانی به این قاره نیز سرایت کرد و اقتصاد آفریقا همانطور که گفته شد همانند سایر کشورهای جهان دچار رکود نیز گردید.

این عملکرد روبه بهبود در ابتدای دهه اول سال ۲۰۰ تا حد زیادی مرهون کالاهای فراوان و پولهای نفتی و کمکهای مالی خارجی و بهبود مدیریت اقتصادی، و افزایش صداقت قابل ملاحظه و سیاستهای اثباتی بود که عموماً در کشورهای آفریقا مشهود گردید که همگی از عوامل مهم این عملکرد مثبت محسوب می‌شوند.

علیرغم موارد فوق بانکها نیز پشتوانه عملیاتی مالی توسعه و رشد را به عهده دارند. بانک جهانی برای باوراست که حمایت و تشویق دستیابی به خدمات مالی در آفریقا امری ضروری است چراکه این اقدام باعث رشد و کمک به کاهش شکاف درآمد بین فقیر و غنی شده است.

امروزه فقط ۲۰ درصد خانواده‌های آفریقایی دارای حساب جداگانه بانکی هستند و از جانب دیگر شرکتهای تجاری درصدد گشایش حساب اعتبار خصوصی برای ۱۸ درصد تولید ناخالص ملی در آفریقا هستند و در حال حاضر این رقم برای آنگولا، چاد، کنگو، گینه بیسائو و سیرالئون در مقایسه با ۳۰ درصد در جنوب آسیا کمتر از ۵ درصد است. در اتیوپی، اوگاندا و تانزانیا هر یکصد هزار نفر یک شعبه بانکی را برای خود دارند. در کامرون گشایش حساب بانکی هزینه ای معادل ۷۰۰ دلار نیاز دارد که بیش از درآمد مردم است. در کشور سوازیلند برای این که زنی بتواند برای خود حساب بانکی داشته باشد باید اول از پدر، شوهر یا برادرش اجازه گرفته باشد، در کشوری که ۷۵ درصد جوانان آن آدرس دقیقی از محل زندگی خود ندارند و یا حتی در آفریقای جنوبی با تجربه مالی بالا، تقریباً نیمی از

جوانان دارای حساب بانکی مشخصی نیستند.

از سوی دیگر، میلیون‌ها آفریقایی هنوز پول خود را زیر بالش پنهان می‌کنند. در کشورهایمانند آفریقای جنوبی، کنیا و اوگاندا بسیاری از مردم به ناچار در بخش خدمات غیررسمی چون باشگاه‌های تفریحی سرمایه‌گذاری می‌کنند. هر چند خدمات خرده نظام پولی برخی شکاف‌های موجود را پر کرده اما مواردی اینچنین بسیار معدود است و معمولاً بانکها می‌توانند در مقیاس بزرگی خدمات مالی را در دسترس مردم قرار دهند.

در بسیاری از کشورهای آفریقایی، سیاست‌های پولی پیش‌بینی شده فضا را برای بانکداری مهیا می‌سازد و خصوصی سازی بانکهای دولتی نیز فرصتها و شرایط بهتری را ایجاد می‌کند که ارزش بالایی دارد. در سال، ۲۰۰۴ بانک مرکزی نیجریه توانست حداقل امکانات سرمایه‌ای بانکی را از ۲ میلیون نایرا (۱۵ میلیون دلار) به ۲۵ بلیون برساند که خود باعث محدودیت در درصد مالکیت دولت بر بانکها گردید. امروزه، تعداد بانکها از ۸۹ بانک در سال ۲۰۰۴ به ۲۵ بانک کاهش پیدا کرده اما تعداد شعب بانکی به بیش از ۶۰۰ واحد افزایش یافته است.

پیشرفتهای حاصله امور اقتصادی در آفریقا اینک توجه کشورهای دیگر جهان را به این قاره بیش از پیش جلب کرده است. بانک صنعتی و تجاری چین در بزرگترین سرمایه‌گذاری خود در آفریقا ۶/۵ بلیون دلار برای ۲۰ درصد سهام بانک استاندارد آفریقای جنوبی اختصاص داده است که اینک در ۱۸ کشور آفریقایی فعال است. در سال ۲۰۰۵ بانک انگلیسی «بارکلیز» که بیش از یک قرن است برای آفریقا کار می‌کند، بیشتر سهام «ای بی اس ای» بانکهای دیگر آفریقای جنوبی را خریداری کرده است. این بود که نفوذ انگلیس در سراسر قاره آفریقا وسعت یافت و گونه‌های استعماری در سرمایه‌گذاری‌های مالی را نیز از خود نمایان نمود. یکی از کارشناسان «بارکلیز» می‌گوید: «قاره آفریقا در حال انتقال

از نظام غیربانکی به بانکی است.» آفریقای جنوبی در این خصوص به عنوان کشوری مادر در تمام منطقه آفریقا عمل کرده است. اقتصاد این کشور از اقتصاد کشورهای همسایه خود بسیار بالاتر است که خود این قیاس، قابل مقایسه با هیچ منطقه در جهان نیست. در دوران پس از آپارتاید، دولت بانکها را تشویق کرد تا با فعالیت خود کالاها را ارزانتر و ساده تر به دست مردم برسانند. بانکها تلاش کرده اند تا آنجا که ممکن است امکانات خدماتی خود را حتی به مناطق روستایی نیز برسانند. از سوی دیگر تکنولوژی نوین هم در این باره بی تأثیر نبوده است. از آنجا که تعداد معدودی از مردم آفریقا دارای حساب بانکی هستند، برای مثال در کشورهایی چون کنیا و بوتسوانا ۱۷ درصد افرادی که با بانک سروکار ندارند صاحب یک دستگاه موبایل هستند. در آفریقای جنوبی، کنگو و کنیا خدمات مالی توسط تلفن های موبایل انجام می شود، هرچند نمی توان به آنها نام بانک را نهاد. در این راستا مشترکان از طریق تایپ تعدادی از کلیدهای موبایل امکان گشایش حساب بانکی، بررسی آخرین وضعیت حساب بانکی، پرداخت قبوض و یا انتقال سپرده های خود را دارا خواهند بود. در کنیا، کشوری که در آن سه میلیون نفر دارای حساب بانکی هستند بیش از یک میلیون نفر از سیستم «پسا» یا پرداخت موبایلی استفاده می کنند.

بانکهای آفریقای جنوبی به خوبی این مسئله را در بازار داخلی یاد گرفته اند که الگوی دیگر مناطق باشند. بانک استاندارد از طریق سیستم هوایی، شعبه بانکی دورافتاده در دریاچه ویکتوریای اوگاندا را سرویس می دهد. این مهم از طریق خرید یک واحد بانکی در اوگاندا عملی شده است. بنابراین در کشوری با ۳۰ میلیون جمعیت در حال حاضر ۷۰۰ هزار نفر طی ۵ سال گذشته دارای حساب بانکی شده و ۴۰ درصد بازار بدین منوال کنترل می شود. پائین بودن قیمتها سیاست دیگر بانکی است.

رقابت در بازار بانکی و خدمات پولی در آفریقا قابل ملاحظه است. درغنا، بانک «بارکلی» با تمهیداتی

چون جمع‌آوری پول از میان تجار خرد بازار امنیت مالی آنها را تأمین کرده است. اما همین بانک ادعایش این است که توانسته بازاری را به ارزش ۷۵ میلیون یورو دست و پا کند. طی دو سال گذشته این بانک با ارائه خدمات به ۲۰۰ هزار بازرگان توانسته به حائزین شرایط وام هم بدهد.

برای جلب مشتریان تازه، بانکها باید با اتخاذ سیاستهای جدیدی چون کاهش هزینه‌ها و مدیریت ریسکها وارد میدان شوند. اقتصاد آفریقای جنوب صحرا به استثنای مواردی از کشورها حال رشد است. تولید ناخالص ملی آفریقای جنوبی به تنهایی تقریباً ۴۰ درصد کل سرمایه را تشکیل می‌دهد. فقر نسبی روبه کاهش است اما چهار نفر از هر ده نفر آفریقایی روزانه هنوز باید با کمتر از یک دلار در روز سرکنند.

طبق اعلام بانک جهانی در ۴۰ کشور از ۴۸ کشور آفریقایی مشکل فوق به نوعی وجود دارد. در کشورهای کنگو، مالاوی، موزامبیک و سیرالئون روند بازپرداخت وام بیش از ارزش وام هزینه در بردارد. به استثنای آفریقای جنوبی کشورهای زیادی در آفریقا با شوک‌های اقتصادی روبرو هستند. در کشورهایمانند زیمبابوه و سودان ثبات اقتصادی در حد انتظار نیست. فقدان اعتماد به بانکهای محلی دلیلی مهم در نگهداشتن سرمایه از طرف بسیاری از مردم آفریقا در خارج مرزهای آفریقا است. بسیاری از کشورهای آفریقایی هنوز باید سیاستهایی را دنبال کنند که به بانکها اجازه بدهد که راحتتر عمل کنند. به نظر می‌رسد همگرایی منطقه‌ای در این مرحله ضروری باشد و در همین حال بسیاری از مردم آفریقا دوست دارند تا پول خود را از زیر بالش بردارند.

معرفی بانکها، مؤسسات و سازمانهای مالی فعال منطقه‌ای:

الف: مؤسسه برنامه ریزی و توسعه آفریقا^۱: (IDEP)

مقر اصلی این مؤسسه در داکار (سنگال) می‌باشد. موضوع فعالیت اصلی

این بانک، توسعه و همکاری منطقه ای می‌باشد. مؤسسه برنامه ریزی و توسعه آفریقا وابسته به سازمان ملل متحد است و در واقع یکی از نهادهای فرعی کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای آفریقا (UNECA) به شمار میرود و تعداد ۵۳ کشور آفریقایی در آن عضویت دارند. هدف اصلی این نهاد یاری سیاستگذاران و دست‌اندرکاران در زمینه مهارت‌های لازم برای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و انجام اصلاحات در زمینه‌های نهادی و تنظیم مقررات و تسهیل ظهور و بروز اندیشه‌های مربوط به سیاستگذاری و همگرایی در زمینه اتخاذ مواضع در منطقه است.

این نهاد آفریقایی در سال ۱۹۶۲ میلادی در جلسه مجمع عمومی سازمان ملل متحد بنیانگذاری شد و عملیات خود را از نوامبر سال ۱۹۶۳ میلادی آغاز کرد.

کشورهای عضو این نهاد عبارتند از: الجزایر، آنگولا، بنین، بوتسوانا، بورکینافاسو، برونودی، کامرون، دماغه سبز، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، کومور، کنگو، ساحل عاج، جمهوری دموکراتیک کنگو، جیبوتی، مصر، گینه استوایی، اریتره، اتیوپی، گابون، گامبیا، غنا، گینه، گینه بیسائو، کنیا، لسوتو، لیبیا، لیبی، ماداگاسکار، مالاوی، مالی، موریتانی، موریس، مغرب، موزامبیک، نامیبیا، نیجر، نیجریه، رواندا، سائوتومه، سنگال، سیشیل، سیرالئون، سودان، سومالی، آفریقای جنوبی، سوازیلند، تانزانیا، توگو، تونس، اوگاندا و زیمبابوه.

^۱ - African Institute for Economic Development and Planning (www.unidep.org)

ب: اتحادیه آفریقا^۱: (AU)

مقر اصلی این اتحادیه در آدیسابابا (اتیوپی) می‌باشد. موضوع فعالیت اصلی این اتحادیه، همکاری منطقه‌ای، همکاری اقتصادی و تجارت می‌باشد. اتحادیه آفریقا یک سازمان منطقه‌ای است که ۵۳ کشور آفریقایی در آن عضویت دارند. این نهاد منطقه‌ای در سال ۲۰۰۱ میلادی تأسیس شد و جانشین جامعه اقتصادی آفریقا (Economic Community African) و سازمان وحدت آفریقا (Organization of African Unity) شد. این نهاد تحت حاکمیت مجمع رؤسای دولت‌های اتحادیه آفریقا و پارلمان کشورهای آفریقایی اداره می‌شود.

هدف غایی این نهاد ایجاد یک پول واحد آفریقایی و تشکیل یک نیروی دفاعی یکپارچه و همچنین تأسیس نهادهای دولتی مانند کابینه سران اتحادیه آفریقا است. منظور از تشکیل این اتحادیه کمک به تأمین دموکراسی، حقوق بشر و اقتصاد پایدار و پایان دادن به مناقشات داخلی آفریقا و ایجاد یک بازار مشترک کارآمد بوده است.

ج: گروه بانک آفریقائی توسعه^۲: (ADB)

گروه بانک آفریقایی توسعه «مرکب از سه نهاد متمایز تحت مدیریت واحدی موسوم به «بانک آفریقایی توسعه» در ۴ اوت ۱۹۶۳ میلادی برای کمک به توسعه آفریقا در خارطوم سودان ایجاد شد. مؤسسين آن ۲۳ کشور آفریقایی تازه استقلال یافته بودند.

بانک آفریقایی توسعه و ۱۳ کشور غیرآفریقایی، صندوق آفریقایی توسعه را در ۲۹ نوامبر ۱۹۷۲

¹ - African Union(www.africa-union.org)

² -

میلادی و صندوق ویژه نیجریه را در ۱۹۷۶ میلادی در نیجریه ایجاد کردند. بدین ترتیب گروه بانک آفریقایی توسعه آفریقا شامل سه مؤسسه است:

۱. بانک آفریقایی توسعه (ADB)

۲. صندوق آفریقایی توسعه (ADF)

۳. صندوق ویژه نیجریه (NTF)

مقر موقت بانک آفریقایی توسعه در شهر تونس بود. به دنبال نشست افتتاحیه شورای حکام بانک در ۴-۷ نوامبر ۱۹۶۴ در لاگوس نیجریه، مقر دائمی بانک در مارس ۱۹۶۵ میلادی در ابیجان پایتخت ساحل عاج افتتاح شد و اولین پروژه‌اش را اول ژوئیه ۱۹۶۶ میلادی آغاز کرد.

بانک علاوه بر مقر دائمی، دارای ۲۳ دفتر در نقاط مختلف جهان به ویژه کشورهای آفریقایی می‌باشد. این سازمان مجموعاً ۱۴۹۱ کارمند دارد.

ماموریت بانک آفریقایی توسعه:

گروه بانک آفریقایی توسعه به دنبال مبارزه با فقر، بهبود شرایط زندگی مردم آفریقا و بسیج منابع به منظور توسعه اقتصادی- اجتماعی کشورهای آفریقایی عضو است و در این چهار چوب چالش عمده بانک، «کاهش فقر در آفریقا» است و منابع داخلی و خارجی در جهت تقویت سرمایه‌گذاری و ارائه کمک فنی و مالی به کشورهای آفریقایی عضو هدایت می‌کند. در واقع بانک یک کارفرما است که تهیه مبالغی را با فرصت برابر برای اعضای خود تعهد می‌کند.

اهداف بانک آفریقائی توسعه:

در این راستا بانک به دنبال اهداف زیر است:

- بسیج منابع به منظور تقویت سرمایه گذاری در این کشورها
- فراهم کردن کمک فنی و مشاوره درباره سیاست‌های اجرایی

اعضاء بانک آفریقائی توسعه:

اعضای گروه بانک آفریقائی توسعه در دو دسته آفریقایی و غیر آفریقایی جای می‌گیرند:

اعضای آفریقایی عبارتند از:

۴۳ بوتسوانا	۲۹ کنیا	۱۵ گینه آکوا تریال	۱ الجزایر
۴۴ لسوتو	۳۰ روآندا	۱۶ لیبیریا	۲ مصر
۴۵ مالاوی	۳۱ شیسِل	۱۷ مالی	۳ لیبی
۴۶ جزیره موریس	۳۲ سومالی	۱۸ نیجر	۴ موریتانی
۴۷ موزامبیک	۳۳ سودان	۱۹ نیجریه	۵ مغرب
۴۸ نامیبیا	۳۴ تانزانیا	۲۰ سائوتومه و پرنسیب	۶ تونس
۴۹ آفریقای جنوبی	۳۵ اوگاندا	۲۱ سنگال	۷ بنین
۵۰ سوآزیلند	۳۶ کامرون	۲۲ سیرالئون	۸ بورکینافاسو
۵۱ زامبیا	۳۷ آفریقای مرکزی	۲۳ توگو	۹ دماغه سبز
۵۲ ماداگاسکار	۳۸ پاد	۲۴ بروندي	۱۰ ساحل عاج
۵۳ زیمباوه	۳۹ جمهوری کنگو	۲۵ جزایر قمر	۱۱ گامبیا
۵۴ -	۴۰ کنگو	۲۶ چیبوتی	۱۲ غنا
۵۵ -	۴۱ گابن	۲۷ اریتره	۱۳ گینه
۵۶ -	۴۲ آنگولا	۲۸ اتیوپی	۱۴ گینه بیسائو

اعضای غیر آفریقائی عبارتند از:

۱	آرژانتین	۷	دانمارک	۱۳	ژاپن	۱۹	عربستان سعودی
۲	اتریش	۸	فنلاند	۱۴	کره جنوبی	۲۰	اسپانیا
۳	بلژیک	۹	فرانسه	۱۵	کویت	۲۱	سوئد
۴	برزیل	۱۰	آلمان	۱۶	هلند	۲۲	سوئیس
۵	کانادا	۱۱	هند	۱۷	نروژ	۲۳	انگلستان
۶	چین	۱۲	ایتالیا	۱۸	پرتغال	۲۴	آمریکا

در حال حاضر اعضای کشورهای غیر آفریقایی متمایل به عضویت در بانک، بایستی ابتدا در صندوق آفریقایی توسعه عضویت یابند.

د: بانک آفریقایی توسعه^۱: (ADB)

بانک آفریقایی توسعه مادر گروه است که اساسنامه آن از ۴ اوت ۱۹۶۳ میلادی برای امضاء مطرح و از ۱۰ دسامبر ۱۹۶۴ میلادی در خارطوم (سودان) اجرایی شده است. بانک فعالیتش را از ۱ ژوئیه ۱۹۶۶ آغاز کرد و در ۱ ژانویه ۱۹۹۸ میلادی اعضای بانک به پرداخت سرمایه مجاز بانک متعهد شدند.

مقر اصلی این بانک در ساحل عاج می باشد. موضوع فعالیت اصلی این بانک نیز، توسعه، رفاه، همکاری منطقه ای می باشد. بانک توسعه آفریقا یک بانک توسعه چندملیتی است که سهامداران آن شامل ۵۳ کشور آفریقایی (اعضای منطقه ای) و ۲۴ کشور غیر آفریقایی (اعضای غیر منطقه ای) از

¹ - African Development Bank

قاره‌های آمریکا، آسیا و اروپا هستند. این بانک توسعه در سال ۱۹۶۳ تأسیس شد و در سال ۱۹۶۷ به‌طور رسمی عملیات خود را آغاز کرد. این نهاد مالی با هدف بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی و توسعه و فقرزدایی در کشورهای آفریقایی فعالیت می‌کند و این هدف را از طریق تأمین مالی پروژه‌ها و برنامه‌های توسعه به روش‌های زیر دنبال می‌کند:

- اعطای وام‌های بخش عمومی و خصوصی
- اعطای کمک‌های فنی
- سرمایه‌گذاری سرمایه عمومی و خصوصی
- کمک در زمینه هماهنگی برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه کشورهای منطقه
- دادن کمک‌های بلاعوض تا مبلغ ۵۰۰ هزار دلار آمریکا در مواقع اضطرار

منابع مالی بانک:

منابع مالی بانک عبارتند از:

- سهام تعهد شده
- وجوه ناشی از بازپرداخت وام
- وجوه ناشی از وام‌های بانک به بازارهای سرمایه بین‌المللی
- درآمد ناشی از وام‌های بانک
- درآمدهای دیگر

از ۱۹۶۳ تا ۱۹۸۲ میلادی یعنی به مدت ۱۹ سال، بانک ۲/۹ میلیارد دلار سرمایه مجاز داشت. در

سال‌های پس از آن و با ورود کشورهای غیرآفریقایی از ۳۰ دسامبر ۱۹۸۲ میلادی منابع بانک به ۶/۳ میلیارد دلار و در ژوئن ۱۹۸۷ میلادی به ۲۲/۳ میلیارد دلار رسید. ۶۰٪ منابع بانک را کشورهای آفریقایی و ۴۰٪ را کشورهای غیرآفریقایی تأمین می‌کنند.

ارکان بانک:

بانک آفریقایی دارای سه رکن اصلی است:

۱. شورای حکام
۲. شورای اداری
۳. رئیس و دفتر رئیس

که زیر مجموعه آن چند رکن دیگر قرار دارد:

۱. تحول عملیات
۲. بررسی تطابق و میانجیگری
۳. دادگاه اداری
۴. بودجه و راهبرد
۵. شورای عمومی خدمات قضایی
۶. دفتر ویراستار عمومی
۷. دبیرخانه کل
۸. روابط خارجی و ارتباطات
۹. میانجیگری

۱۰. امنیت

۱۱. اقتصادان ارشد

۱۲. واحد عملیاتی ۱: برنامه‌های کشورها، مناطق و سیاست‌ها

۱۳. واحد عملیاتی ۲: عملیات بخشی

۱۴. واحد عملیاتی ۳: زیرساخت‌ها، بخش خصوصی و همگرایی‌های منطقه‌ای

۱۵. امور مالی

۱۶. خدمات سازمانی

امکان تأسیس یا اداره صندوق ویژه :

بنا بر ماده ۸ اساسنامه بانک، بانک می‌تواند صندوق‌های ویژه ایجاد کند یا اداره صندوق‌های ویژه را بر عهده بگیرد. بر همین پایه بانک، صندوق آفریقایی توسعه را در سال ۱۹۷۲ میلادی و صندوق ویژه نیجریه را در ۱۹۷۶ میلادی ایجاد کرد.

علاوه بر آن بانک با چند صندوق نظیر صندوق نفت عرب، صندوق ویژه اضطراری برای خشک‌سالی و قحطی و صندوق ویژه امداد همکاری نزدیک دارد.

ه: صندوق آفریقایی توسعه^۱ (ADF)

صندوق آفریقایی توسعه در ۱۹۷۲ میلادی تأسیس شد و در ۱۹۷۴ میلادی آغاز به کار کرد و دو گروه از دولت‌های سهامدار و دولت‌های بهره‌مند از وام‌های صندوق تشکیل می‌یابد.

هدف صندوق :

هدف اصلی صندوق کاهش فقر در کشورهای آفریقایی عضو از راه اعطای وام و کمک است و بدین منظور از راه برقراری نرخ‌های امتیازی برای پروژه‌ها و برنامه‌ها و نیز کمک‌های فنی در چهارچوب مطالعات و فعالیت‌های ظرفیت‌سازی، به توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور آفریقایی کمتر توسعه یافته عضو، کمک می‌کند.

ساختار صندوق:

بر پایه اساسنامه صندوق، شورای حکام بانک آفریقایی توسعه، به عنوان رکن عالی صندوق، سیاست‌های صندوق را تعیین می‌کند. شورای حکام کمیته یک بار در سال برگزار می‌شود.

شورای اداری صندوق مرکب است از ۶ مدیر از کشورهای غیر آفریقایی و ۶ مدیر به نمایندگی از بانک. این شورا بر کارکرد عمومی صندوق نظارت می‌کند.

عملیات مالی صندوق :

صندوق آفریقایی توسعه با ۱۰۱ میلیون دلار آغاز به کار کرد که این رقم ۱۱ بار تغییر کلی یافت. برای دوره سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰ میلادی، سرمایه بانک ۸/۹ میلیارد دلار تعیین شده است. ۲۶ کشور عضو

---

¹ - African Development Fund

منابع مالی صندوق را هر سه سال یک بار تعیین می کنند

وام های صندوق بدون بهره است لیکن کشورها یک کارمزد ۰/۷۵٪ و یک کمیسیون ۰/۵٪ برای هر سال بایستی بپردازند. وام ها ۵۰ ساله است که اولین قسط آن از ۱۰ سال پس از اعطای وام بازپرداخت می شود علاوه بر آن صندوق خطوط اعتباری ۲۰ ساله ای دارد که اولین قسط آن از ۵ سال پس از اعطای وام پرداخت می شود، می باشد.

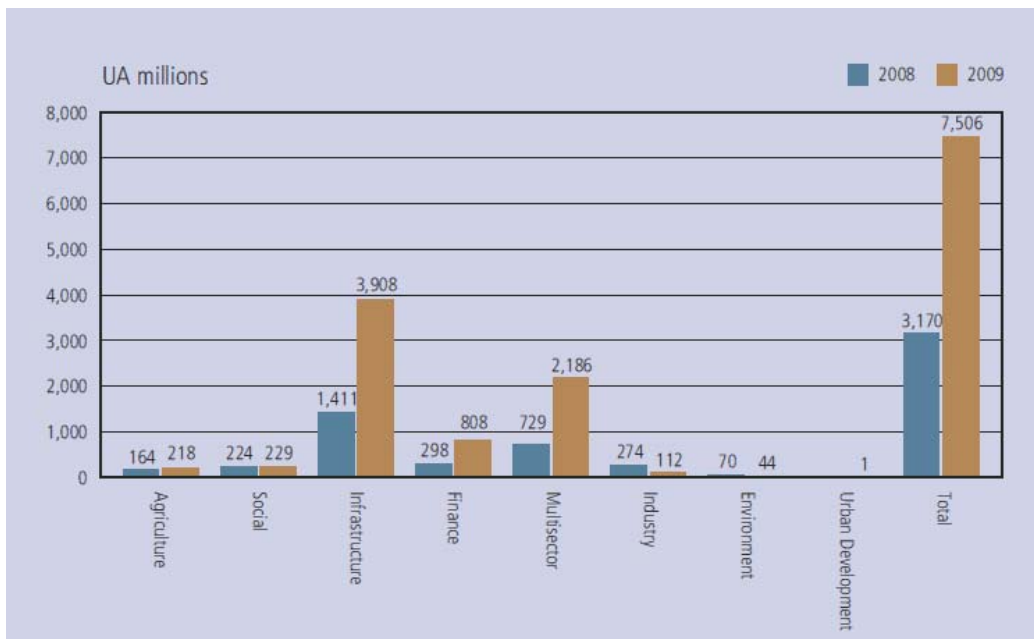
کمک های مالی و وام بانکی گروه بانک آفریقائی توسعه

گروه بانک آفریقائی توسعه در سال ۲۰۰۹ نیز برنامه میان مدت خود (۲۰۱۲-۲۰۰۸) را ادامه داده است. بر همین اساس عملیات این گروه بانکی بر روی هسته های اصلی همچون زیر ساختها، حاکمیت، عملکرد بخش خصوصی، ارتقاء تحصیلی، علوم و تکنولوژی متمرکز شده است.

کل وام ها، کمک ها و دیگر مصوبات گروه بانک آفریقائی توسعه در سال ۲۰۰۹، حدود ۸/۰۶ میلیارد بوده در حالی که این رقم در سال ۲۰۰۸ حدود ۳/۵۳ میلیارد بوده و نسبت به سال ۲۰۰۸ بیشتر از ۲ برابر افزایش را نشان می دهد. از کل مصوبات سال ۲۰۰۹، ۷/۵۱ میلیارد دلار از بابت وام ها و کمک های مالی بوده و حدود ۵۵۸/۶ میلیون دلار جهت تسویه وام ها، مشارکت بخش خصوصی و اوراق قرضه تخصیص داده شده است. بزرگترین مصوبات سال ۲۰۰۹ مربوط به وام هائی برای پروژه برق Medupi در آفریقای جنوبی با ۱/۷۳ میلیارد دلار و همچنین حمایت از تنوع بخشی بودجه در بوتسوانا با ۹۶۹ میلیارد دلار می باشد.

نمودار (۴) کمک های مالی و وام بانکی مصوب شده در بخش های مختلف در سال ۲۰۰۸-۲۰۰۹

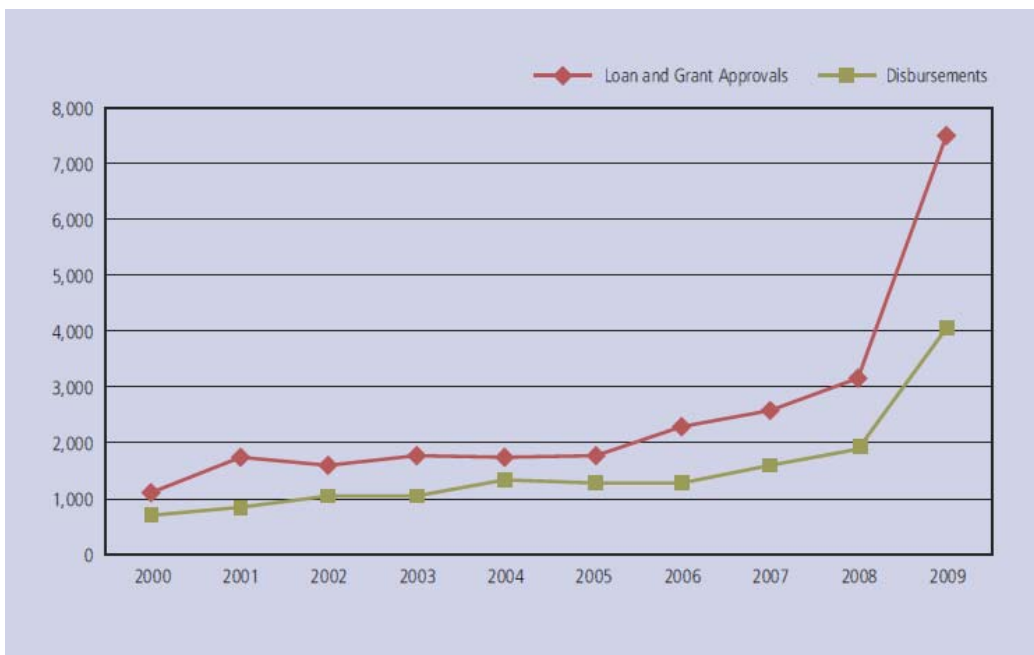
Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

همانطور که در نمودار فوق ملاحظه می گردد، در سال ۲۰۰۹ از طرف گروه بانک آفریقائی توسعه حدود ۳/۹۱ میلیارد دلار جهت زیرساختها تخصیص داده شده در حالی که این رقم در سال ۲۰۰۸ حدود ۱/۴۱ میلیارد دلار بوده و در سال ۲۰۰۹ نسبت به سال قبل حدود ۱۷۷/۳ درصد رشد داشته است. در زیربخش های مرتبط با زیرساختها، بیشترین تخصیص مربوط به عرضه برق با ۵۷/۲ درصد، حمل و نقل با ۳۳/۱ درصد، عرضه آب و بهداشت با ۷/۶ درصد و ارتباطات با حدود ۲/۲ درصد بوده است.

نمودار زیر نیز روند کمک های مالی و وام بانکی بانک آفریقائی توسعه را از سال ۲۰۰۰ تا کنون به تصویر کشیده است. همانطور که ملاحظه می گردد روند وام های بانکی مصوب توسط این گروه جهت توسعه آفریقا از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸ همواره افزایشی با شیب کند بوده و در سال ۲۰۰۹ به یکباره افزایش چشم گیری داشته است.

نمودار (۵) روند کمک های مالی و وام بانکی مصوب شده در بخش های مختلف

در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۰

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

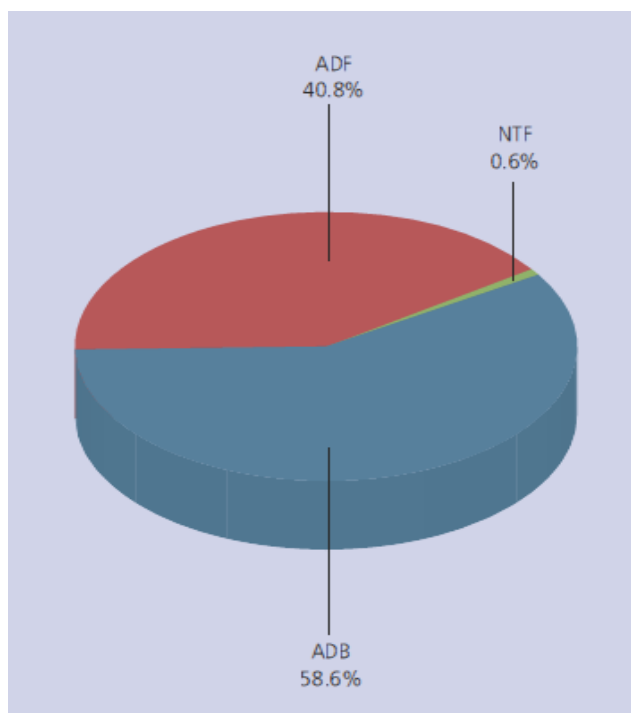
همانطور که قبلاً ذکر گردید، گروه بانک آفریقایی توسعه شامل سه مؤسسه ADB، ADF و NTF می باشد. هر کدام از این بانک ها به طور مشخص در حمایت از طرح های توسعه آفریقا، وام های بانکی و کمک های مالی مختلفی به شرکتهای فعال در این زمینه ارائه نموده اند. از بین سه مؤسسه فوق بانک توسعه آفریقائی (ADB) در مقایسه با دو مؤسسه دیگر یعنی ADF و NTF بسیار فعال بوده است.

در نمودار زیرمیزان تصویب وام ها و کمک های مالی این سه مؤسسه جهت توسعه آفریقا در بین سالهای ۱۹۶۷ تا سال ۲۰۰۹ آورده شده است همانطور که ملاحظه می شود، ADB به تنهایی حدود

۵۸/۶ درصد از وامها و کمک های بانکی را به شرکتهای واجد شرایط ارائه نموده است. ADF با ۴۰/۸

در مکان دوم و NTF با ۰/۶ درصد در مکان سوم قرار دارد.

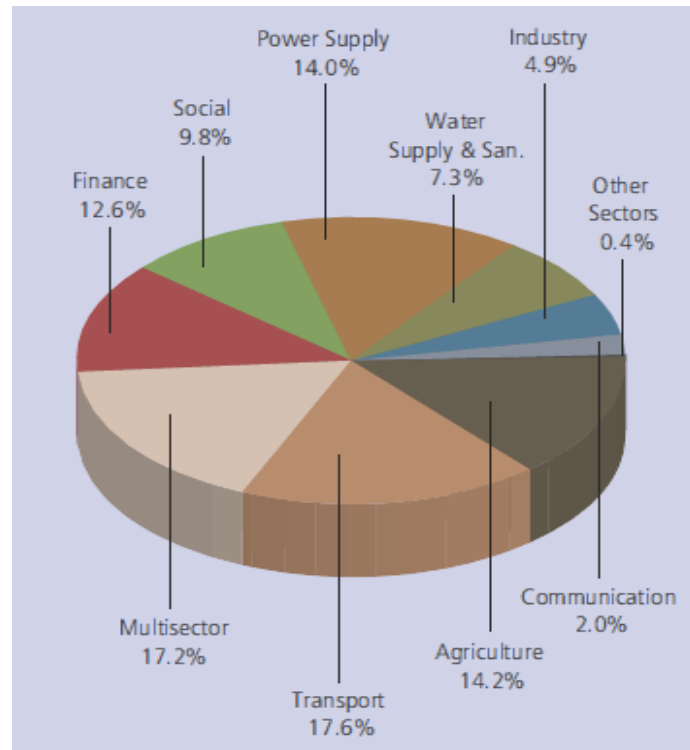
نمودار(۶) میزان تصویب کمکها و وام بانکی توسط موسسات

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

بر همین اساس میزان کمکها و وام بانکی مصوب توسط گروه بانک آفریقائی توسعه، از سال ۱۹۶۷ تا سال ۲۰۰۹ حدود ۱۷/۶ درصد در بخش حمل و نقل، ۱۴/۲ درصد در بخش کشاورزی، ۱۴ درصد در بخش عرضه برق، ۱۲/۶ درصد در بخش مالی، ۱۷/۲ درصد در بخش های مشترک، ۹/۸ درصد در بخش اجتماعی، ۷/۳ درصد در بخش عرضه آب و بهداشت، ۴/۹ درصد در بخش صنعت، ۲ درصد در بخش ارتباطات و ۰/۴ درصد در سایر بخشها هزینه شده است:

نمودار (۷) میزان کمکها و وام بانکی مصوب تجمعی از سال ۱۹۶۷ تا ۲۰۰۹

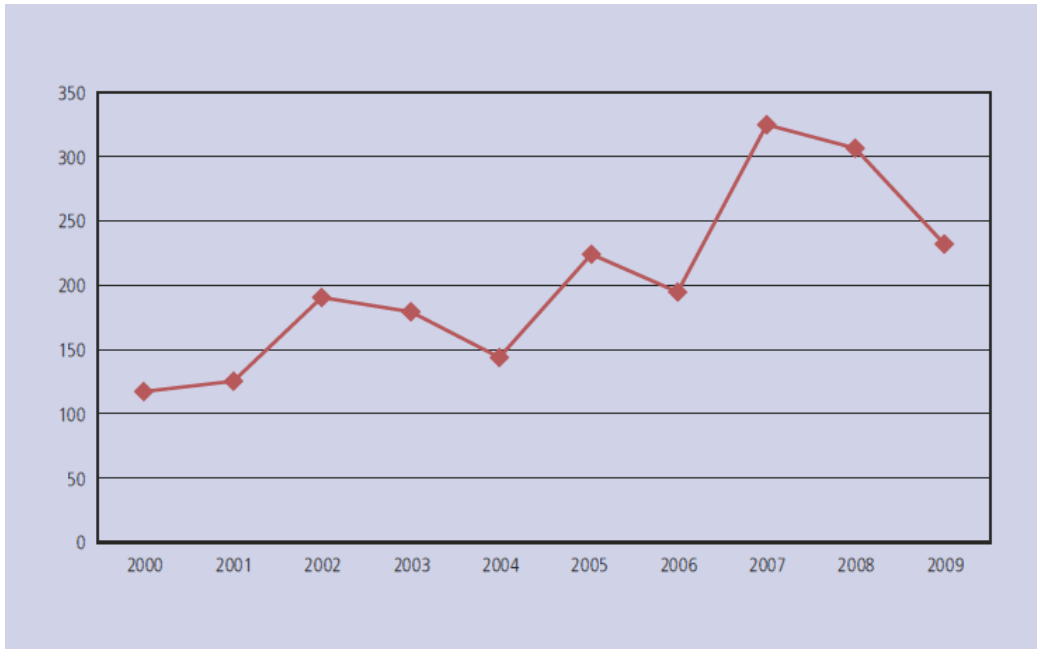

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

درآمد بانک توسعه آفریقائی (ADB)

روند درآمد خالص بانک توسعه آفریقائی در ۱۰ سال گذشته روند نامنظمی داشته اما تقریباً رو به رشد بوده است. در آمد این بانک در سال ۲۰۰۷ بیشترین مقدار خود را در ۱۰ سال اخیر داشته اما این روند در ۲ سال اخیر نزولی بوده است.

نمودار (۸) درآمد خالص ADB (۲۰۰۰-۲۰۰۹) به میلیون UA

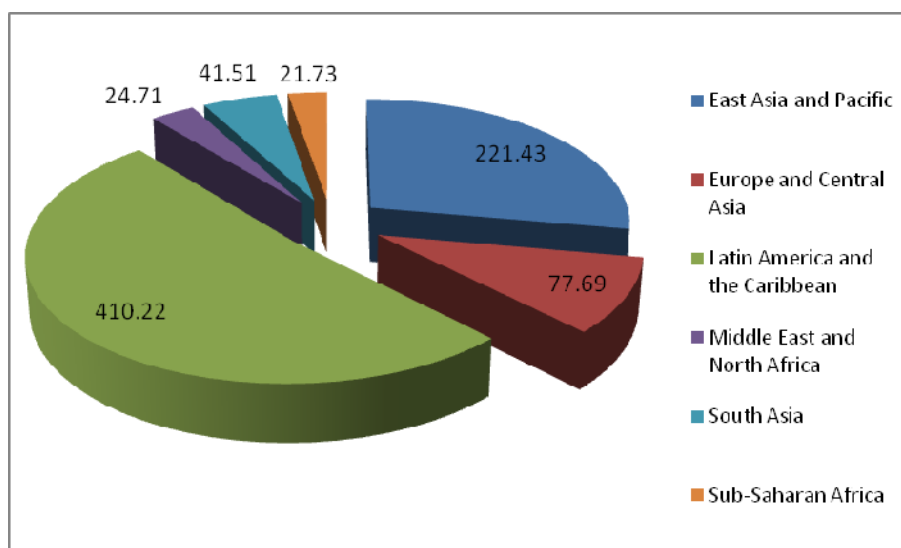
Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

سرمایه گذاری در زیر ساختها در مناطق در حال توسعه جهان و آفریقا:

بانک جهانی در فاصله بین سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰، با مشارکت بخش خصوصی، طرح های مختلفی را در مناطق مختلف جهان بخصوص کشورهای در حال توسعه به اجرا گذاشته است. بر اساس گزارش این بانک، طی دوره مذکور، جمعاً حدود ۷۹۷/۳ میلیارد دلار در کشورهای در حال توسعه جهت توسعه زیر ساختها هزینه شده است. حدود ۵۱ درصد از سرمایه گذاری های انجام شده طی دوره فوق در آمریکای لاتین و حوزه کارائیب صورت گرفته است. ۲۸ درصد از سرمایه گذاری ها در آسیای شرقی و حوزه اقیانوس آرام صورت گرفته، ۱۰ درصد در اروپا و آسیای مرکزی و حدود ۵ درصد در جنوب آسیا سرمایه گذاری شده است. این در حالی است که تنها ۳ درصد از این سرمایه گذاری ها در خاور میانه و شمال آفریقا و ۳ درصد نیز در آفریقای صحرای جنوب سرمایه گذاری شده است.

نمودار (۹) کل تعهدات سرمایه گذاری در زیرساختهای کشورهای در حال توسعه با مشارکت بخش

خصوصی به تفکیک منطقه (۱۹۹۰-۲۰۰۰)

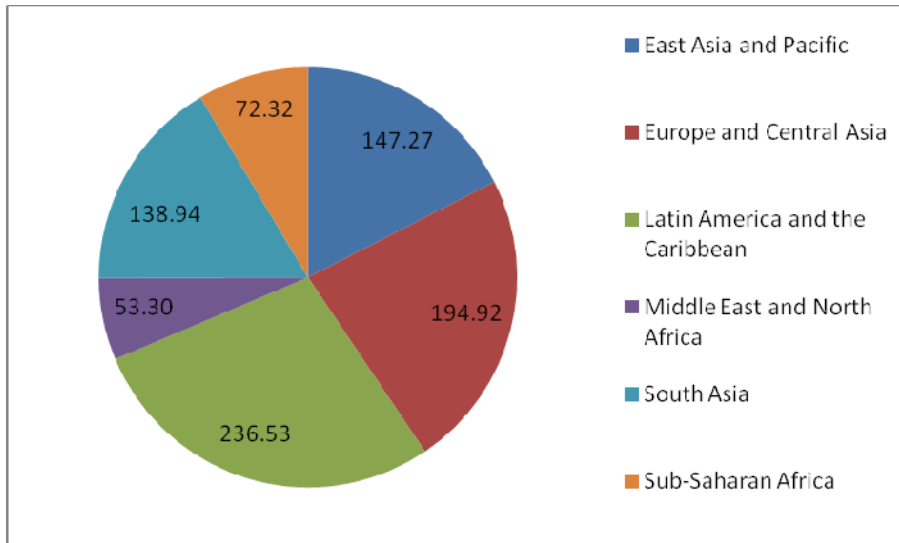

Source: World Bank and PPIAF, PPI Project Database

همانطور که ملاحظه می‌گردد، سرمایه‌گذاری بانک جهانی با مشارکت بخش خصوصی در مناطق مختلف آفریقا در مقایسه با سایر نقاط جهان چندان قابل توجه نمی‌باشد.

در نمودار زیر نیز، میزان تعهد به سرمایه‌گذاری بانک جهانی در زیرساختهای کشورهای در حال توسعه با مشارکت بخش خصوصی در بازه زمانی ۲۰۰۸-۲۰۰۱ به تصویر کشیده شده است. در طی دوره مذکور، حدود ۸۴۳/۳ میلیارد دلار در زیرساختهای کشورهای در حال توسعه سرمایه‌گذاری شده است. از این میزان سرمایه‌گذاری حدود ۲۸ درصد در آمریکای لاتین، ۲۳ درصد در اروپا و آسیای مرکزی، ۱۷ درصد در حوزه آسیای شرق و حوزه اقیانوس آرام، ۱۷ درصد در جنوب آسیا، ۹ درصد در آفریقای صحرای جنوب و ۶ درصد در خاور میانه و شمال آفریقا سرمایه‌گذاری شده است. همانطور که ملاحظه می‌شود در مقایسه با دوره (۲۰۰۰-۱۹۹۰)، حجم سرمایه‌گذاری در زیرساختها در منطقه آفریقا افزایش یافته ولی کماکان این منطقه در رده آخر سرمایه‌گذاری بانک جهانی در بین مناطق در حال توسعه جهان به شمار می‌رود.

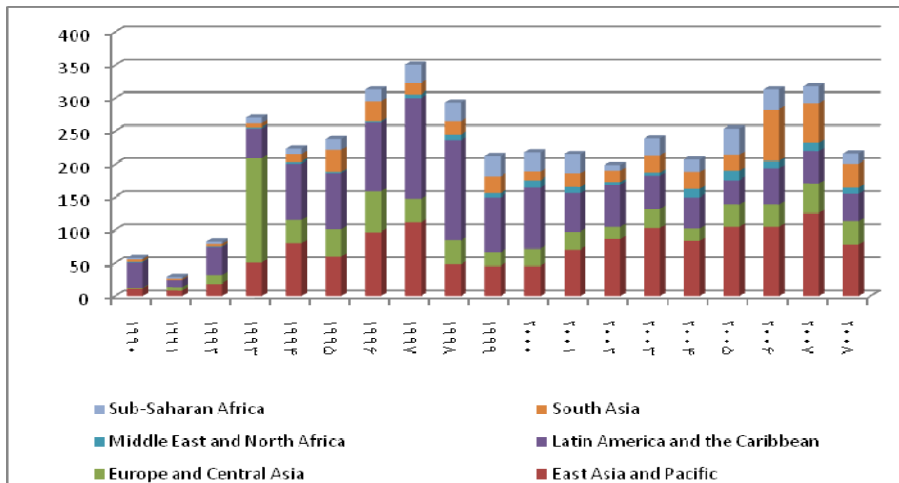
نمودار (۱۰) کل تعهدات سرمایه گذاری در زیرساختهای کشورهای در حال توسعه با مشارکت بخش خصوصی به تفکیک منطقه (۲۰۰۸-۲۰۰۱)

Source: World Bank and PPIAF, PPI Project Database

در نمودار زیر نیز روند سرمایه گذاری در پروژه های زیر ساختی طی دو دوره فوق آورده شده است:

نمودار (۱۱) پروژه های جدید زیر ساختی با مشارکت بخش خصوصی در کشورهای در حال توسعه به تفکیک منطقه ۱۹۹۰-۲۰۰۸

Source: World Bank and PPIAF, PPI Project Database

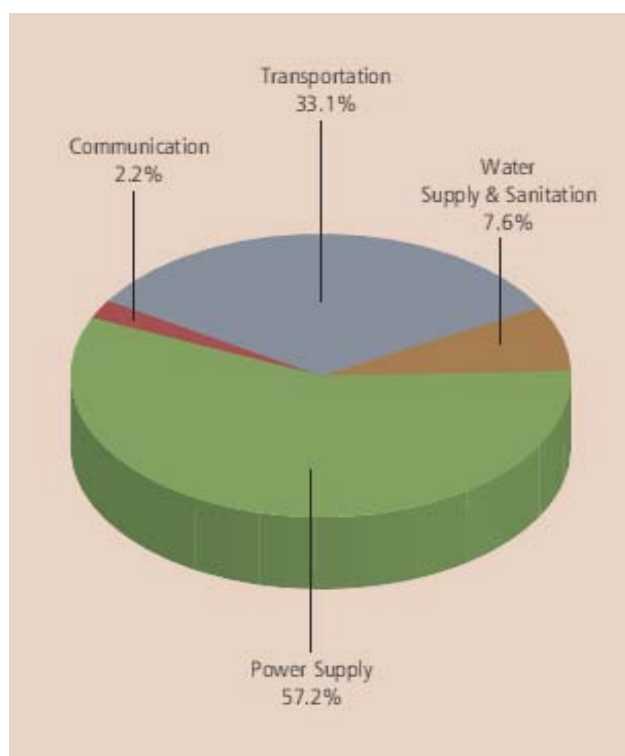

سرمایه گذاری در زیر ساختها در آفریقا و نقش گروه بانک آفریقائی توسعه:

مصوبات در خصوص پروژه های زیرساختی در آفریقا از سوی گروه بانک آفریقائی توسعه در پایان دسامبر ۲۰۰۹ حدود ۳/۹۱ میلیارد UA برآورد شده است که در مجموع ۵۲/۱ درصد از کل وامها و کمک هائی را شامل می شود که گروه بانکی در این سال مصوب نموده است. در زیر بخشهای مرتبط با پروژه های زیرساختی ۵۷/۲ درصد را به خود اختصاص داده، حمل و نقل حدود ۳۳/۱ درصد و عرضه آب و بهداشت حدود ۷/۶ درصد و ارتباطات ۲/۲ درصد را در این سال به خود اختصاص داده است:

نمودار (۱۲) توسعه زیر ساختها در سال ۲۰۰۹ توسط گروه بانک آفریقائی توسعه در بخش های

مختلف

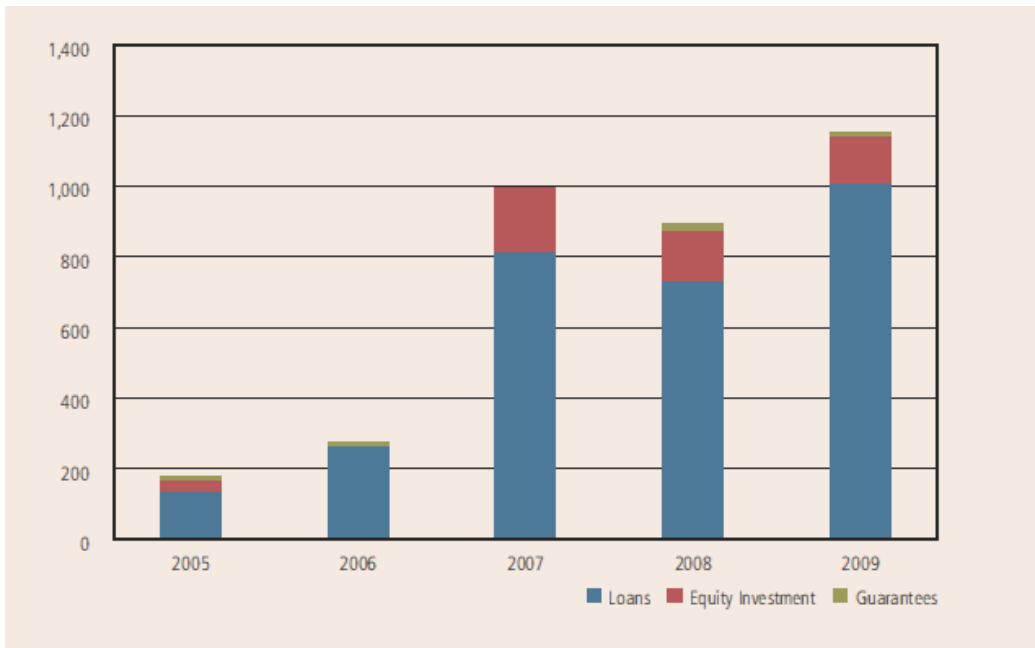
Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

نقش بانک در عملکرد بخش خصوصی:

در سال های اخیر بانک تاثیر معنی داری در ارتقاء عملکرد بخش خصوصی داشته است. بانک به طور دائمی در تامین مالی و توسعه پروژه های متنوع در بخش های مختلف (از قبیل زیرساخت ها، بخش مالی، صنعت و...) نقش داشته است. در سال ۲۰۰۹ عملکرد بخش خصوصی در سرمایه گذاری حدود ۱/۱۶ میلیارد UA بوده است. این رقم در سال ۲۰۰۸ حدود ۹۰۱/۲ میلیارد UA بوده است.

از کل سرمایه گذاری بخش خصوصی، مصوبات اعتباری و وام های اعطائی به پروژه ها در سال ۲۰۰۹ حدود ۱/۰۱ میلیارد UA بوده است. ۱۴۲/۵ میلیون UA مربوط به آورده بخش خصوصی و ۵/۳ میلیون UA نیز مربوط به ضمانت نامه ها بوده است.

نمودار (۱۳) عملکرد بخش خصوصی در فاصله سالهای ۲۰۰۵-۲۰۰۹

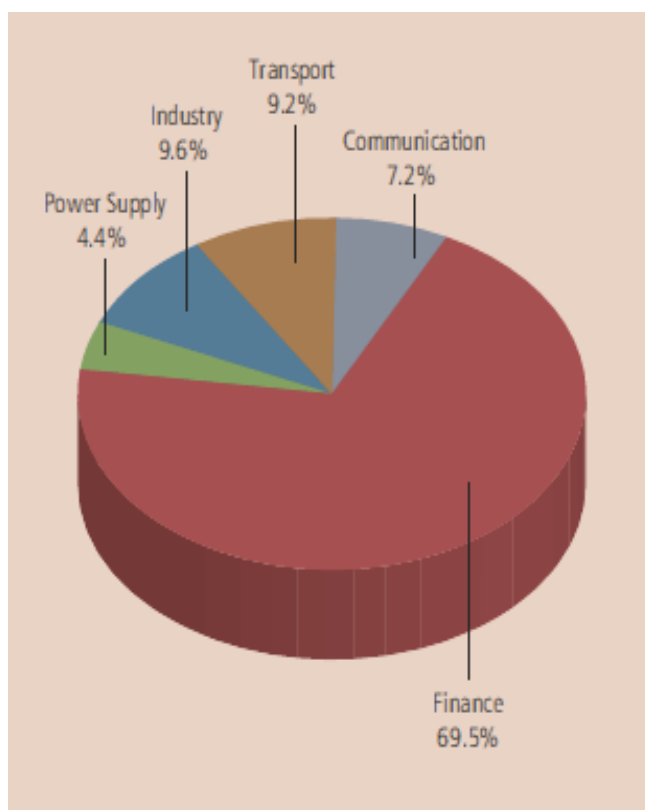

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

لازم به ذکر است که در سال ۲۰۰۹ مصوبات مرتبط با بخش خصوصی، حدود ۲۰/۷ درصد از کل مصوبات ADB و ۱۴/۳ درصد از کل مصوبات گروه بانکی را تشکیل داده است.

عملکرد بخش خصوصی در سال ۲۰۰۹ نشان می‌دهد که بخش مالی بزرگترین سهم بخش خصوصی را از سرمایه‌گذاری‌ها به خود اختصاص داده است (معادل ۶۹/۵ درصد از کل سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۰۹). همچنین سرمایه‌گذاری در زیرساختها با ۲۰/۸ درصد، صنعت با ۹/۶ درصد، حمل و نقل با ۹/۲ درصد، ارتباطات با ۷/۲ درصد و عرضه برق با ۴/۴ درصد در مکان‌های بعدی سرمایه‌گذار بخش خصوصی قرار گرفته‌اند:

نمودار (۱۴) عملکرد بخش خصوصی در سال ۲۰۰۹ در بخشهای مختلف اقتصادی

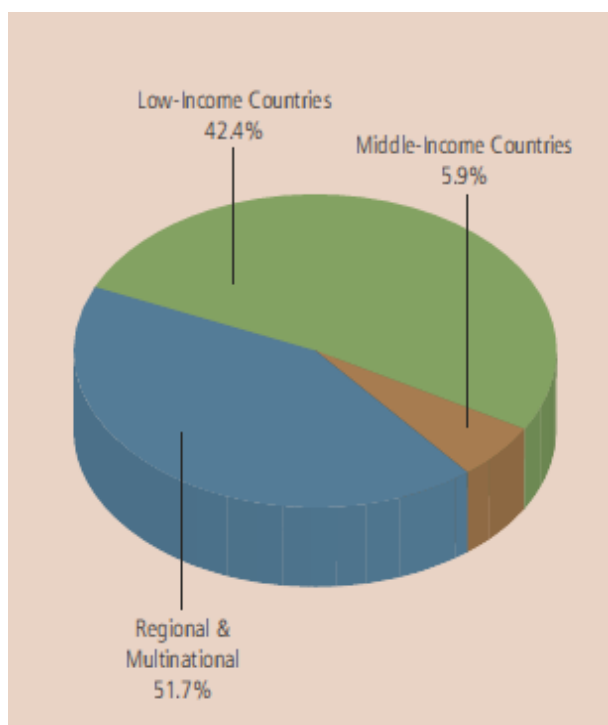

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

عملکرد بخش خصوصی به لحاظ طبقه بندی کشورها بیشتر بر روی پروژه های منطقه ای و چند ملیتی متمرکز شده است این پروژه ها حدود ۵۱/۷ درصد از کل پروژه های بخش خصوصی را در سال ۲۰۰۹ به خود اختصاص داده است. کشورهایی با درآمد پایین حدود ۴۲/۴ درصد از کل پروژه ها و کشورهای با درآمد متوسط حدود ۵/۹ درصد از کل پروژه های بخش خصوصی را به خود اختصاص داده اند:

نمودار (۱۵) عملکرد بخش خصوصی در سال ۲۰۰۹ در کشورهای مختلف بر اساس طبقه بندی

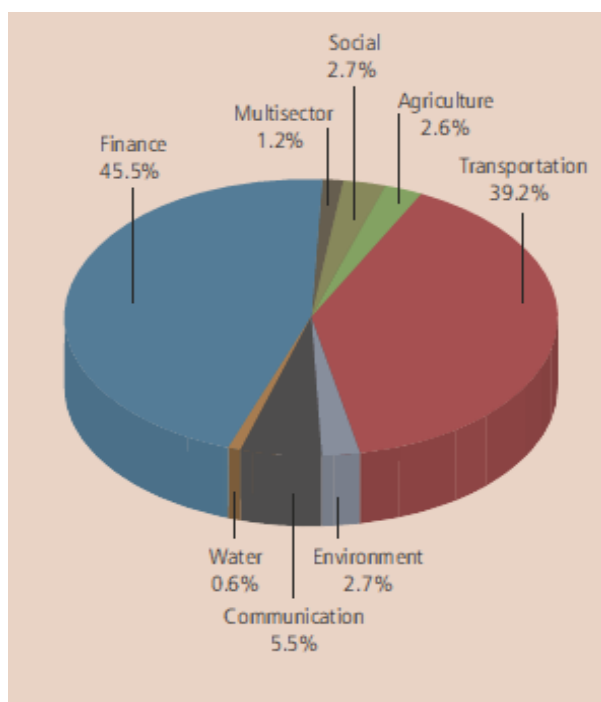
درآمدی

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

کل مصوبات گروه بانکی در بخش چند ملیتی در سال ۲۰۰۹ حدود ۱/۱۷ میلیارد UA بوده است که حدود ۵۷/۹ درصد نسبت به سال ۲۰۰۸ افزایش نشان می‌دهد. در سال ۲۰۰۹ سهم عمده مصوبات چند ملیتی (۴۸ درصد) به سمت زیرساختها (شامل زیرساختهای حمل و نقل با ۳۹/۲ درصد، زیرساختهای مخابراتی با ۵/۵ درصد، زیرساختهای کشاورزی با ۲/۶ درصد و زیرساختهای آب با ۰/۶ درصد) روانه شده است. در ادامه بخش مالی با ۴۵/۵ درصد در رتبه بعدی قرار گرفته است:

نمودار (۱۶) ترکیب پروژه های چند ملیتی در بخش های مختلف در سال ۲۰۰۹

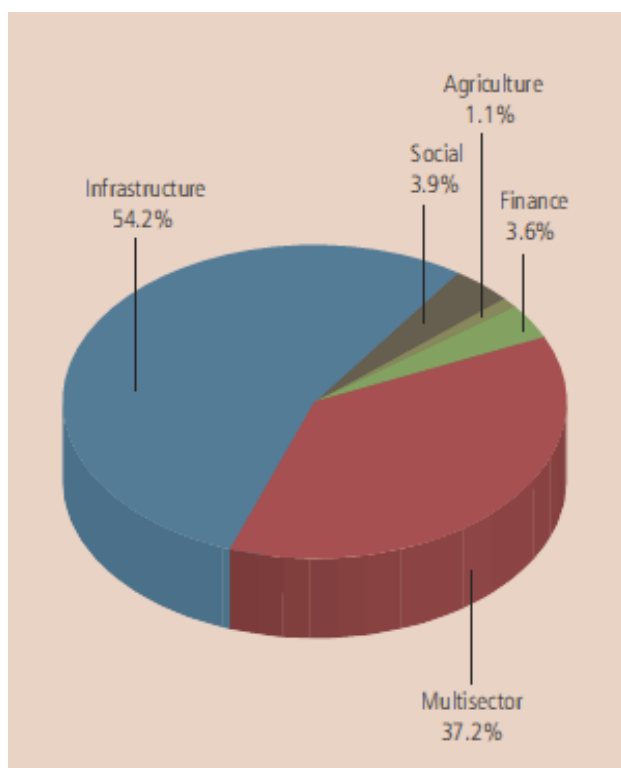

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

عملیات گروه بانکی در کشورهایی با درآمد متوسط (MIC) در سال ۲۰۰۹ حدود ۴/۳ میلیارد UA بوده است که در مقایسه با سال ۲۰۰۸ بالغ بر ۳ برابر رشد نشان می‌دهد. (۱/۱۱) میلیارد UA در سال (۲۰۰۸).

در رابطه با تمرکز گروه بانکی در کشورهایی با درآمد متوسط، زیر ساختها با ۵۴/۲ درصد اولویت اول را به خود اختصاص داده است. در ادامه پروژه های چند بخشی با ۳۷/۲ درصد در مرتبه دوم قرار دارد. مابقی مربوط به بخش اجتماعی (۳/۹ درصد)، بخش مالی (۳/۶ درصد)، و بخش کشاورزی (۱/۱ درصد) می‌باشد.

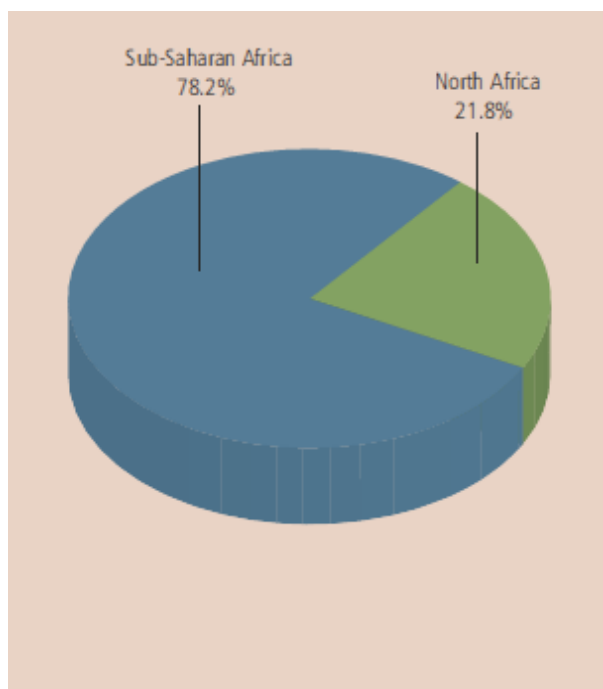
نمودار (۱۷) توزیع پروژه های مصوب MIC در بخش های مختلف در سال ۲۰۰۹

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

توزیع جغرافیائی پروژه ها در کشورهایی با درآمد متوسط نشان می دهد که ۷۸ /۲ درصد از پروژه ها در منطقه صحرای آفریقای جنوب و ۲۱/۸ درصد از پروژه ها در منطقه شمال آفریقا سرمایه گذاری شده است:

نمودار (۱۸) توزیع جغرافیائی پروژه های مصوب MIC در سال ۲۰۰۹

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

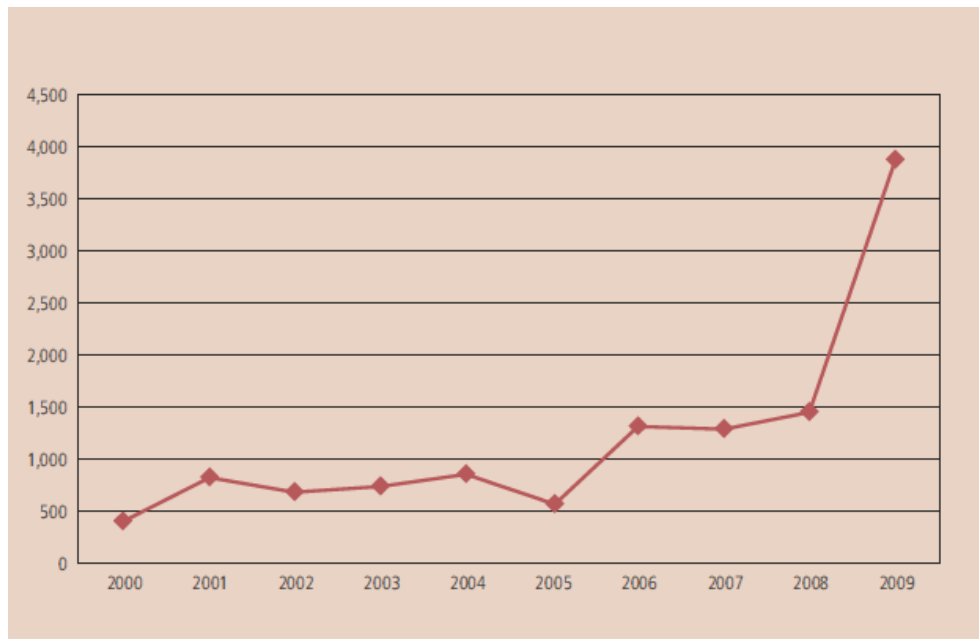
منابع سرمایه گذاری در پروژه های مشترک توسط گروه بانکی

در سال ۲۰۰۹ گروه بانکی به تقویت روابط استراتژیک خود با شرکای توسعه ای خود پرداخته است. این شرکا شامل موسسات چند جانبه توسعه ای، سازمانهای داخلی آفریقائی، اتحادیه های اقتصادی و منطقه ای و بخش خصوصی می باشد.

در طول سال ۲۰۰۹، بانک حدود ۳۶ پروژه تامین مالی معرفی نموده است. این در حالی است که تعداد این پروژه ها در سال ۲۰۰۸ حدود ۳۱ پروژه بوده است. به لحاظ هزینه ای نیز، هزینه کل پروژه ها در سال ۲۰۰۹ به حدود ۱۹/۱۶ میلیارد UA بالغ گشته که افزایش ۱۳۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۸ را نشان می دهد (در سال ۲۰۰۸ هزینه کل پروژه ها حدود ۸/۰۵ میلیارد UA بوده است).

نمودار (۱۹) منابع سرمایه گذاری شده در پروژه های مشترک مالی توسط گروه بانکی

در فاصله ۲۰۰۹-۲۰۰۰

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

شرکای اصلی بانک در تامین مالی پروژه ها

در دوره ۱۲ ماهه منتهی به دسامبر ۲۰۰۹، گروه بانکی ۱۱/۶۶ میلیارد UA جهت تامین مشترک مالی ۲۸ پروژه ملی و ۸ پروژه بین المللی مصوب نموده است. این رقم در سال ۲۰۰۸ معادل ۴/۷۴ میلیارد UA بوده است.

شرکای اصلی گروه بانکی در تامین مالی مشترک طرح ها عبارتند از:

۱- اتحادیه اروپا (EU)

۲- بانک سرمایه گذاری اروپا (EIB)

۳- بانک توسعه اسلامی (IDB)

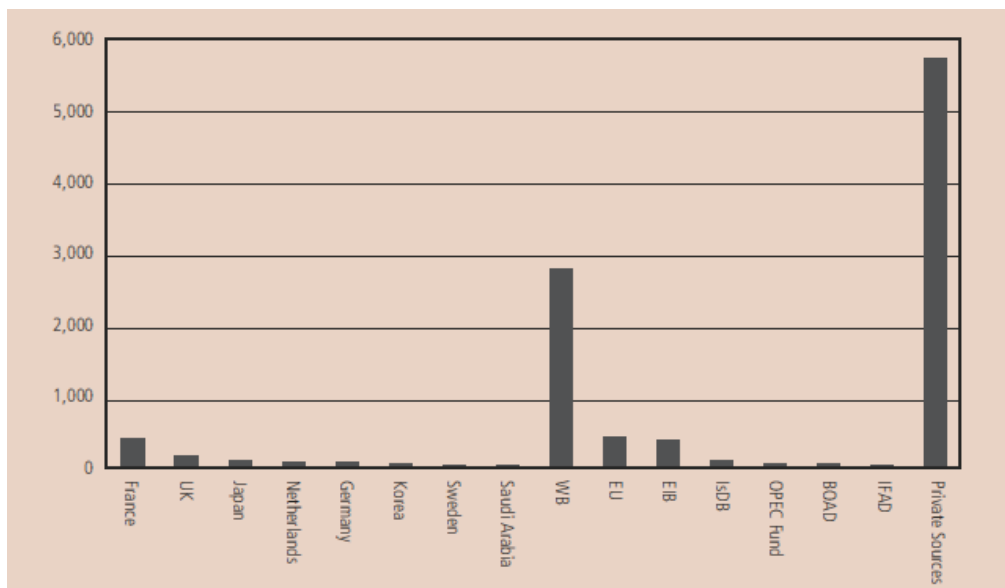
۴- صندوق آپک (OPEC Fund)

همچنین از بین کشورها، کشورهای فرانسه، ژاپن، انگلستان، هلند و آلمان اصلی ترین کشورهای تامین کنندگان مالی مشترک گروه بانکی محسوب می شوند.

علاوه بر شرکای دو جانبه و چند جانبه، بیشتر از ۶/۹۲ میلیارد UA توسط بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری مشترک با گروه بانکی در سال ۲۰۰۹ ارائه شده است. این رقم در سال ۲۰۰۸ حدود ۱۳۹/۲ میلیون UA بوده که رشد پشم گیری را در سال ۲۰۰۹ نسبت به سال قبل نشان می دهد.

همانطور که نمودار زیر نیز نشان می دهد، نقش اصلی در تامین مالی پروژه های مشترک با گروه بانکی را بخش خصوصی ایفا می کند. این بخش در سال ۲۰۰۹ در تامین مالی ۳ پروژه منطقه ای و ۶ پروژه ملی نقش بارزی داشته است:

نمودار (۲۰) سرمایه گذاران اصلی مشترک با بانک در سال ۲۰۰۹

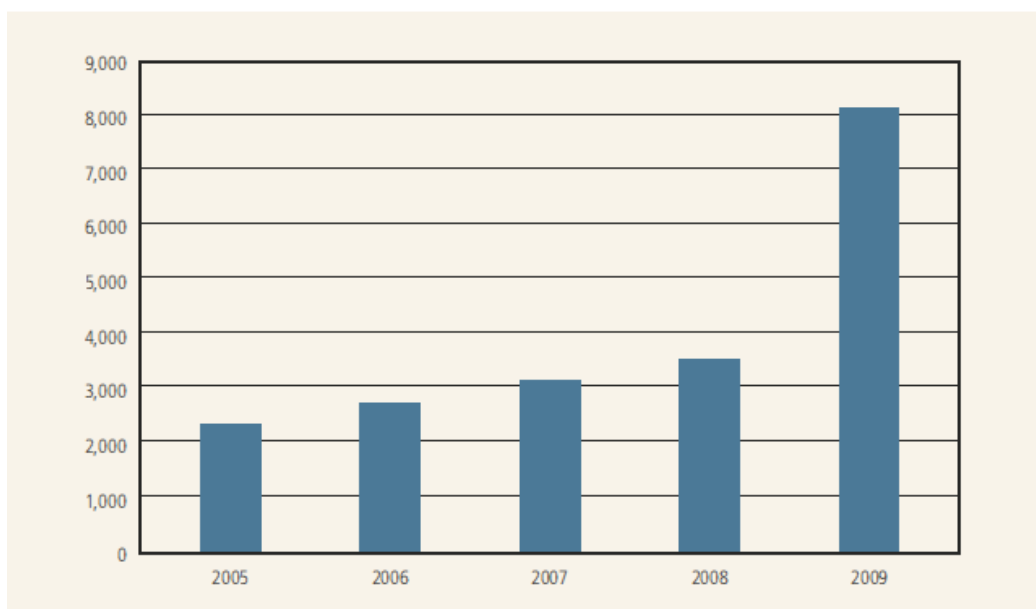
Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

عملکرد گروه بانکی در ۵ سال اخیر:

در ۴ سال اخیر منتهی به سال ۲۰۰۸، کمک ها و وامهای گروه بانکی با یک شیب ثابت و ملایم روند افزایشی داشته است. کمکها و وام های گروه بانکی در سال ۲۰۰۹ به رقمی حدود ۸/۰۶ میلیارد UA رسیده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل جهش قابل توجهی داشته است.

از مقدار مصوب گروه بانکی در سال ۲۰۰۹، ۶۹/۵ درصد معادل ۵/۶ میلیارد UA مربوط به ADB، ۳۰/۱ درصد معادل ۲/۴۳ میلیارد UA مربوط به ADF و ۰/۱ درصد معادل ۵/۷ میلیون UA متعلق به مصوبات NTF می باشد. ارزش مصوبات ADB در مقایسه با سال ۲۰۰۸، ۲۰۹/۴ درصد رشد نشان می دهد. ارزش مصوبات ADF نیز نسبت به سال قبل، ۴۵/۵ درصد رشد داشته است:

نمودار (۲۱) کل مصوبات گروه بانکی از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹

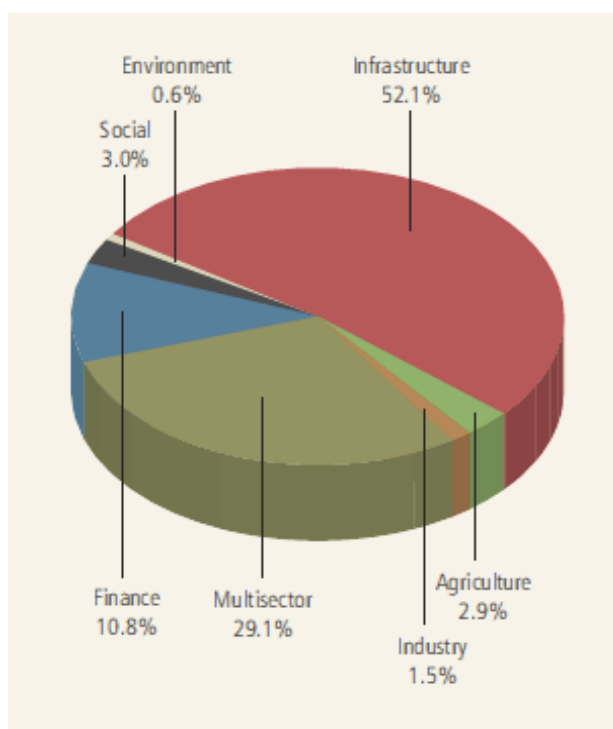
Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

عملکرد گروه بانکی در سال ۲۰۰۹ در بخش های مختلف:

۳/۹۱ میلیارد UA در سال ۲۰۰۹ جهت پروژه های زیر ساختی از سوی گروه بانکی تصویب شده است. این در حالی است که این رقم در سال ۲۰۰۸ معادل ۱/۴۱ میلیارد UA بوده و افزایشی ۱۷۷/۳ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می دهد. در زیربخشهای مربوط به زیرساختها، ۵۷/۲ درصد مصوبات مرتبط با عرضه برق، ۳۳/۱ درصد مرتبط با حمل و نقل، ۷/۶ درصد از مصوبات مرتبط با عرضه آب و بهداشت و ۲/۲ درصد مربوط به ارتباطات است.

کمک های گروه بانکی در خصوص کاهش فقر، در ساخت و نوسازی پروژه های زیرساختی در مناطق شهری، عرضه آب و بهداشت در مناطق روستائی، عرضه برق در مناطق شهری، بهبودجاده ها و امکانات بازاریابی و انبارداری و تسهیلات ارتباطی و تکنولوژی اطلاعات در مناطق شهری خلاصه می شود.

نمودار (۲۲) وام ها و کمک های مصوب گروه بانکی در سال ۲۰۰۹ در بخش های مختلف

جدول (۳) وام‌ها و کمک‌های مصوب گروه بانکی در سال ۲۰۰۹ در بخش‌های مختلف

Sector	Loans			Grants			Total Approvals		
	Number	Amount	%	Number	Amount	%	Number	Amount	%
Agriculture and Rural Development	6	152.50	2.3	19	65.45	7.4	25	217.95	2.9
Social	4	177.36	2.7	13	51.23	5.8	17	228.59	3.0
Education	3	167.15	2.5	2	32.00	3.6	5	199.15	2.7
Health	-	-	-	6	8.72	1.0	6	8.72	0.1
Other	1	10.21	0.2	5	10.51	1.2	6	20.72	0.3
Infrastructure	33	3,687.50	55.7	21	220.38	24.8	54	3,907.89	52.1
Water Supply and Sanitation	6	257.29	3.9	8	40.08	4.5	14	297.37	4.0
Power Supply	8	2,230.22	33.7	3	3.30	0.4	11	2,233.52	29.8
Communication	3	83.66	1.3	1	0.60	0.1	4	84.26	1.1
Transport	16	1,116.33	16.9	9	176.40	19.9	25	1,292.73	17.2
Finance	10	808.42	12.2	-	-	-	10	808.42	10.8
Multisector	9	1,668.17	25.2	23	518.31	58.4	32	2,186.48	29.1
Industry, mining and quarrying	1	111.75	1.7	-	-	-	1	111.75	1.5
Urban Development	-	-	-	1	0.57	0.1	1	0.57	0.0
Environment	1	12.00	0.2	1	32.00	3.6	2	44.00	0.6
A. Total Loans and Grants	64	6,617.70	100.0	77	887.96	100.0	141	7,505.65	100.0
B. Other Approvals	-	-	-	-	-	-	40	558.84	n.a.
HIPC Debt Relief	-	-	-	-	-	-	7	372.56	n.a.
Equity Participation	-	-	-	-	-	-	13	142.47	n.a.
Guarantees	-	-	-	-	-	-	2	11.55	n.a.
Loan Reallocation	-	-	-	-	-	-	1	4.50	n.a.
Special Funds*	-	-	-	-	-	-	17	27.76	n.a.
Total Approvals (A + B)	64	6,617.70	n.a.	77	887.96	n.a.	181	8,064.49	n.a.

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

Note:

* These are approvals on the operations of the African Water Fund, Rural Water Supply and Sanitation Initiative.

- Magnitude zero

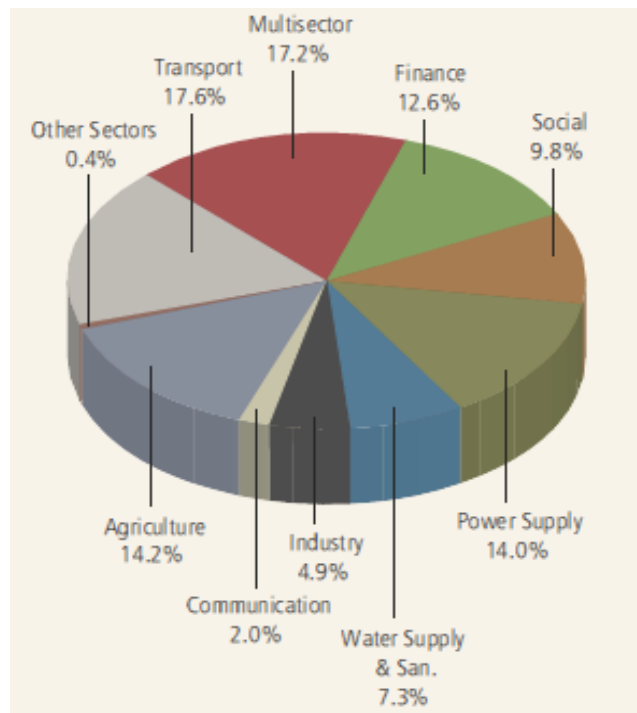
n.a. Not applicable

در طول دوره ۱۹۶۷-۲۰۰۹ حدود ۳۴۱۷ مصوبه در خصوص کمک‌ها و وام در گروه بانکی مصوب شده است که مجموع آن‌ها رقمی حدود ۵۲/۲۶ میلیارد UA بوده است. از این مقدار ۵۸/۶ درصد مربوط به مصوبات ADB، ۴۰/۸ درصد مرتبط با مصوبات ADF و ۰/۶ درصد مربوط به مصوبات NTF می‌باشد.

بطور کلی، ۴۰/۹ میزان مصوبات گروه بانکی در دوره ۱۹۶۷-۲۰۰۹ مربوط به زیرساختها (شامل حمل و نقل، عرضه برق، عرضه آب و بهداشت و ارتباطات) می‌باشد:

نمودار (۲۳) وام ها و کمک های تجمعی مصوب گروه بانکی از سال ۱۹۶۷ تا سال ۲۰۰۹ در بخش

های مختلف

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

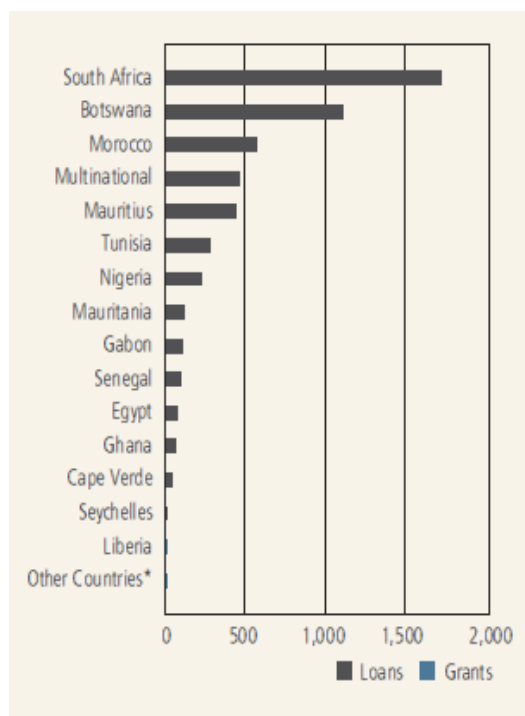
عملکرد بانک ADB:

وام سیاست محور^۱ و وام برای پروژه ها دو نوع اصلی وام را در بانک ADB تشکیل می دهد. وام سیاست محور برای کمک به سیاستهای اقتصادی کلان، اصلاحات سازمانی، تنظیم بخشهای ساختاری و پشتیبانی از بودجه در کشورهای عضو منطقه طراحی شده است.

¹ - policy-based loans

در سال ۲۰۰۹، ADB در مجموع ۵/۶ میلیارد UA در ۸۴ فعالیت سرمایه گذاری نموده است که در مقایسه با مقدار مشابه سال قبل (۱/۸۱ میلیارد UA) حدود ۲۰۹/۴ درصد رشد داشته است. در سال ۲۰۰۹ بیشترین وام این بانک به کشورهای آفریقای جنوبی و بوتسوانا و مراکش اختصاص یافته است.

نمودار (۲۴) وام ها و کمک های ADB به کشورهای مختلف در سال ۲۰۰۹

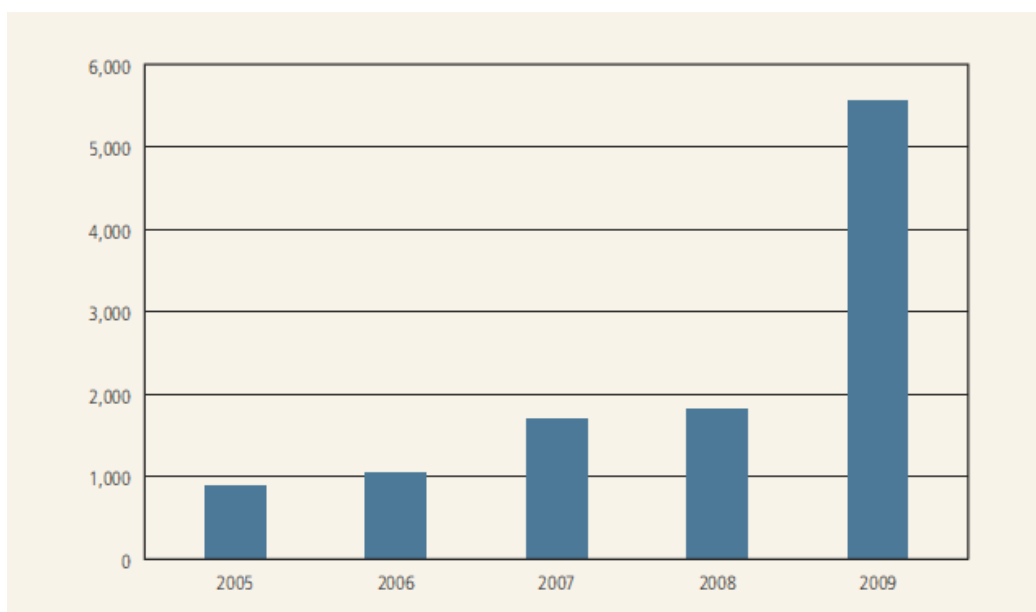

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

وامهای مصوب برای پروژه ها در این بانک از ۱/۵۴ میلیارد UA به ۳/۹۴ میلیارد UA در سال ۲۰۰۹ افزایش یافته است (رشد ۱۵۵/۸ درصدی). وام های سیاست محور این بانک نیز از ۱۳۶/۴ میلیون UA در سال ۲۰۰۸ به ۱/۵۲ میلیارد UA در سال ۲۰۰۹ رسیده است. افزایش معنی دار در وام های سیاست محور در این بانک بخاطر دو وامی است که به کشورهای بوتسوانا و موریتانی جهت حمایت از بودجه سالانه اعطا شده است.

دیگر ابزار تامین مالی این بانک، کمکهای بلاعوض می باشد که با یک رشد ۸۴/۶ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۸ به ۲۵/۱ میلیون UA در سال ۲۰۰۹ رسیده است.

نمودار (۲۵) کل مصوبات ADB از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

جدول (۴) ابزار های مالی بکار گرفته شده جهت اعصای وام در ADB در سه سال اخیر

Financing Instrument	2007			2008			2009		
	Number	Amount	%	Number	Amount	%	Number	Amount	%
Project Lending	16	1,462.24	87.6	25	1,372.90	76.0	27	3,790.62	67.7
Public and Publicly-Guaranteed	5	646.16	38.7	7	642.10	35.5	11	2,780.23	49.4
Project Loans	5	646.16	38.7	6	627.42	34.7	10	2,629.09	46.7
Sector Investment and Rehabilitation	-	-	-	1	14.68	0.8	1	151.15	2.7
Lines of Credit	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Private Non-Publicly-Guaranteed	11	816.08	48.9	18	730.80	40.4	16	1,010.39	17.9
Project Loans	10	728.29	43.6	9	432.91	24.0	10	453.42	8.1
Lines of Credit	1	87.80	5.3	9	297.88	16.5	6	556.97	9.9
Policy-Based Lending	1	19.94	1.2	3	136.38	7.5	5	1,521.53	27.2
Sector Adjustment Loans	-	-	-	2	123.03	6.8	-	-	-
Structural Adjustment Loans	1	19.94	1.2	1	13.35	0.7	1	13.66	0.2
Budget Support Loans	-	-	-	-	-	-	4	1,507.87	26.8
Grants	6	2.52	0.2	14	13.57	0.7	36	25.14	0.4
Technical Assistance	2	1.20	0.1	1	0.60	0.0	14	7.91	0.1
Project Cycle Operations	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institutional Capacity Building	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Middle Income Countries Grant	2	1.20	0.1	1	0.60	0.0	14	7.91	0.1
African Food Crisis Response Grant	-	-	-	5	10.50	0.6	5	8.50	0.2
Special Relief Fund	4	1.32	0.1	8	2.47	0.1	17	8.73	0.2
Emergency Assistance	4	1.32	0.1	8	2.47	0.1	17	8.73	0.2
Emergency Post-Conflict	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debt and Debt Service Reduction	-	-	-	2	113.75	6.3	1	112.77	2.0
SFM Debt Alleviation	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HIPC Debt Relief	-	-	-	2	113.75	6.3	1	112.77	2.0
Equity Participation	6	185.36	11.1	11	145.51	8.1	13	142.47	2.5
Public Equity	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Private Equity	6	185.36	11.1	11	145.51	8.1	13	142.47	2.5
Guarantees	-	-	-	3	24.89	1.4	2	11.55	0.2
Public Guarantees	-	-	-	-	-	-	1	6.21	0.1
Private Guarantees	-	-	-	3	24.89	1.4	1	5.34	0.1
Loan Reallocations	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL APPROVALS	29	1,670.06	100.0	58	1,807.01	100.0	84	5,604.07	100.0

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

- Magnitude zero.

0.0 Magnitude less than 5 percent of the unit employed.

در طول دوره ۲۰۰۹-۱۹۶۷ حدود ۱۰۹۸ مصوبه در خصوص کمک ها و وام در بانک ADB مصوب

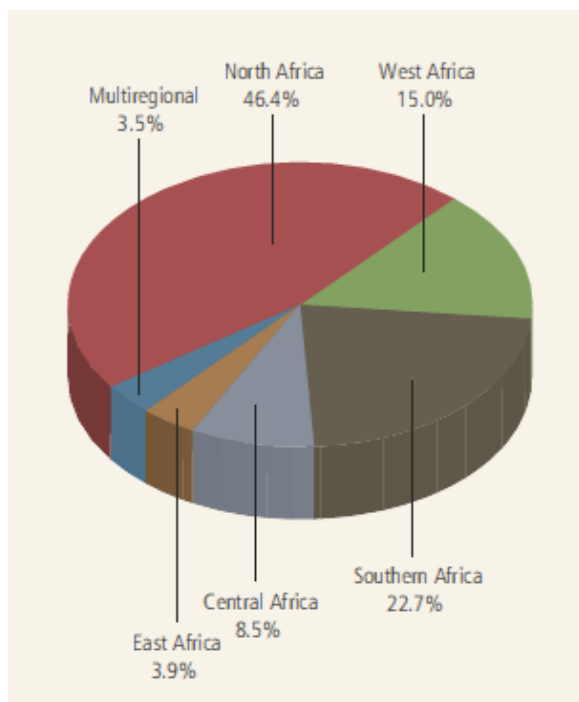
شده است که مجموع آن ها رقمی حدود ۳۰/۶۴ میلیارد UA بوده است به طوری که ۴/۱۴ میلیارد

UA از این مصوبات در ۱۳۷ پروژه به بخش خصوصی اعطا شده است.

سهم شمال آفریقا از میزان وام ها و کمک های اعطائی بانک ADB، همانطور که در شکل زیر مشاهده می شود، چشم گیر است. به طوری که این منطقه به تنهایی ۴۶/۴ درصد از وامهای اعطائی را به خود اختصاص داده است. پس از آن جنوب آفریقا با ۲۲/۷ درصد در مکان دوم و آفریقای غربی، آفریقای مرکزی و آفریقای غربی به ترتیب با ۱۵، ۸/۵ و ۳/۹ درصد در رتبه های بعدی به لحاظ جذب وامهای اعطائی بانک قرار گرفته اند. ۳/۵ درصد از وامها نیز مربوط به پروژه های مشترک بین مناطق مختلف است:

نمودار (۲۶) وام ها و کمک های تجمعی مصوب ADB از سال ۱۹۶۷ تا سال ۲۰۰۹ در مناطق مختلف

آفریقا

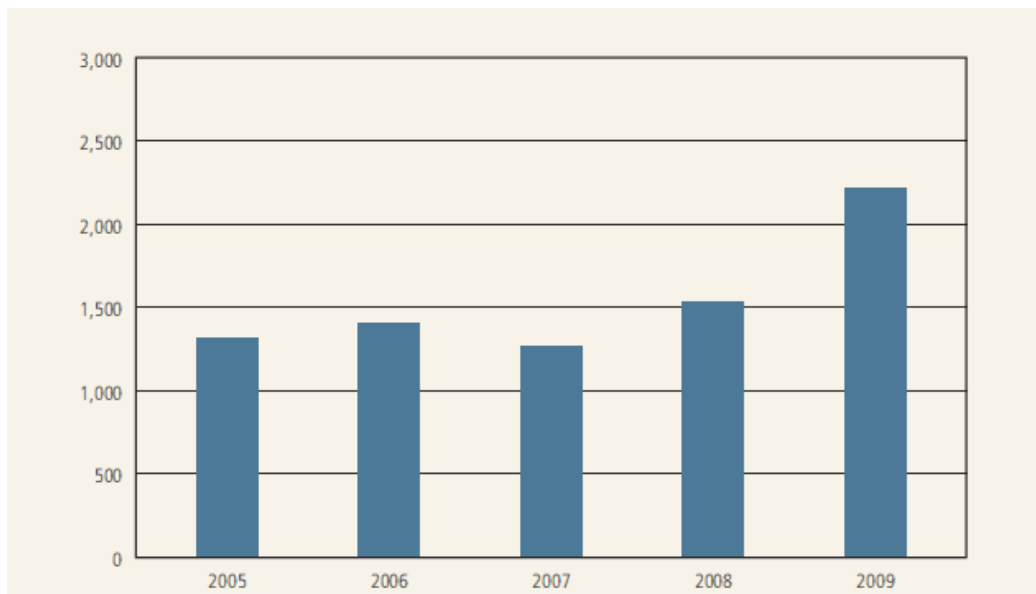
عملکرد بانک ADF:

وامهای مصوب این بانک از ۷۲۷/۵ میلیون UA به ۲/۳۷ میلیارد UA در سال ۲۰۰۹ افزایش یافته است (رشدی معادل ۲۲۳ درصد).

با توجه به وام هائی که جهت تامین مالی عملیات بخش عمومی توسط این بانک به کشورهای عضو منطقه داده می شود، صندوق، ۹۵۱/۳ میلیون UA جهت ۲۵ فعالیت در سال ۲۰۰۹ اختصاص داده است. این در حالی است که این رقم در مدت مشابه سال قبل، ۶۸۱/۸ میلیون UA برای ۲۴ فعالیت بوده است که یک رشد ۳۹/۵ درصدی را نشان می دهد.

وام های سیاست محور این بانک در سال ۲۰۰۹ نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش نشان می دهد. در مجموع وام های اعطا شده به پروژه ها و وام های سیاست محور از ۱/۰۹ میلیارد UA در سال ۲۰۰۸ به ۱/۳ میلیارد UA افزایش داشته است.

نمودار (۲۷) کل مصوبات ADF از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹

جدول (۵) ابزار های مالی بکار گرفته شده جهت اعطای وام در ADF در سه سال اخیر

Financing Instrument	2007			2008			2009		
	Number	Amount	%	Number	Amount	%	Number	Amount	%
Project Lending	26	755.23	54.7	22	680.74	40.9	23	950.31	39.2
<i>Public and Publicly-Guaranteed</i>	26	755.23	54.7	22	680.74	40.9	23	950.31	39.2
Project Loans	25	735.23	53.2	22	680.74	40.9	22	938.31	38.7
Sector Investment and Rehabilitation	1	20.00	1.4	-	-	-	1	12.00	0.5
Lines of Credit	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Private Non-Publicly Guaranteed</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Project Loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lines of Credit	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Policy-Based Lending	2	31.89	2.3	9	413.00	24.8	6	349.24	14.4
Sector Adjustment Loans	-	-	-	-	-	-	1	80.00	3.3
Structural Adjustment Loans	1	17.00	1.2	5	215.00	12.9	1	11.00	0.5
Budget Support Loans	1	14.89	1.1	4	198.00	11.9	4	258.24	10.6
Grants	20	304.56	22.0	27	552.62	33.2	41	862.82	35.6
<i>Technical Assistance</i>	3	4.85	0.4	6	44.65	2.7	14	135.54	5.6
Project Cycle Operations	-	-	-	3	15.51	0.9	7	76.26	3.1
of which Private Sector	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institutional Capacity Building	3	4.85	0.4	3	29.14	1.7	7	59.28	2.4
of which Private Sector	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Project Grant	15	260.21	18.8	14	424.35	25.5	4	140.51	5.8
Structural Adjustment Grant	1	6.50	0.5	4	48.05	2.9	5	157.30	6.5
Budget Support Grant	1	33.00	2.4	-	-	-	6	64.64	2.66
Fragile State Facility Grant	-	-	-	3	35.57	2.1	12	364.83	15.0
Special Debt Relief Grant	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Loan for Institutional Capacity Building	1	5.90	0.4	-	-	-	-	-	-
Project Preparation Facility	-	-	-	2	1.03	0.1	2	1.00	0.0
Debt and Debt Service Reduction	5	284.17	20.6	2	17.95	1.1	4	259.09	10.7
SFM Debt Alleviation	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HIPC Debt Relief	3	153.17	11.1	2	17.95	1.1	4	259.09	10.7
Post-Conflict Country Facility	2	131.00	9.5	-	-	-	-	-	-
Loan Reallocations	-	-	-	-	-	-	1	4.50	0.2
TOTAL APPROVALS	54	1,381.75	100.0	62	1,665.34	100.0	77	2,426.96	100.0

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

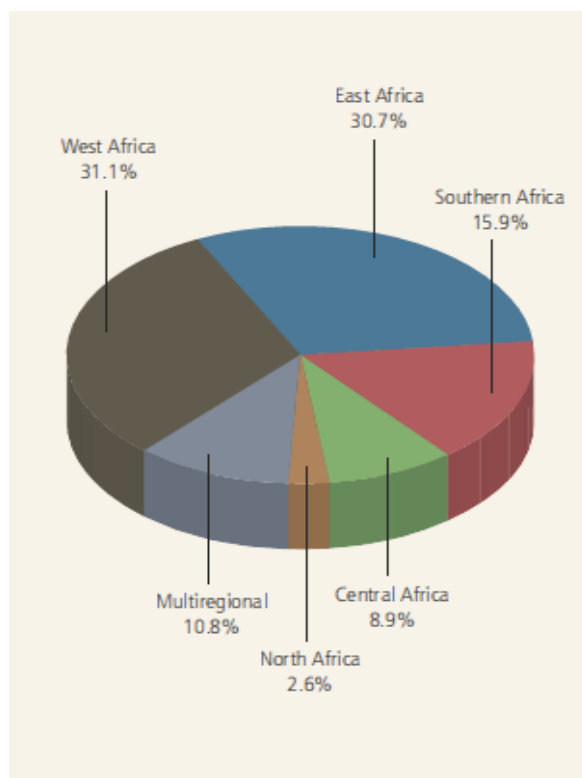
- Magnitude zero.

0.0 Magnitude less than 5 percent of the unit employed.

در طی دوره ۱۹۷۴-۲۰۰۹، کل وام ها و کمک های ارائه شده توسط ADF به ۱۴۳۸ وام و ۸۰۹ کمک مالی و رقمی معادل ۲۱/۳ میلیارد UA بالغ گشته است. غرب و شرق و مرکز آفریقا که شامل کشورهای اصلی عضو ADF می باشند، ۷۰/۷ درصد از کل وام ها و کمک های مالی را به خود اختصاص داده اند.

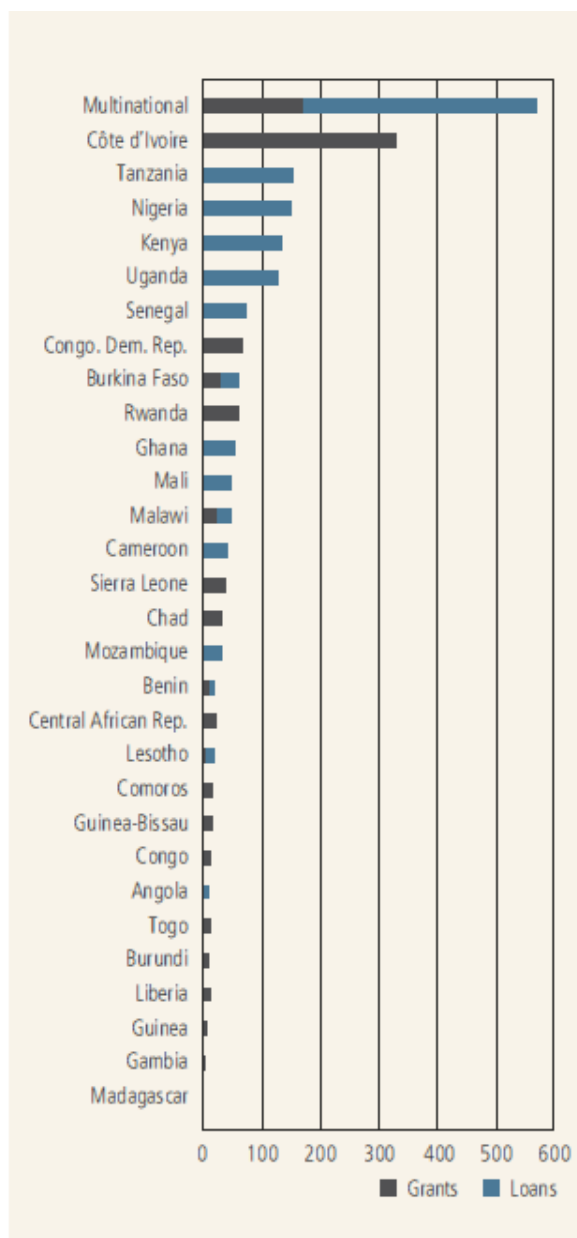
شمال آفریقا و آفریقای جنوب صحرا که در واقع کشورهای اصلی ADB را تشکیل می‌دهند، ۱۸/۵ درصد از وام‌ها و کمک‌های ADF را به خود تخصیص داده‌اند. ۱۰/۸ درصد از پروژه‌هایی که وام توسط این بانک به آنها تخصیص داده شده نیز پروژه‌های مشترک بین ناحیه‌های مختلف بوده است. این در واقع سیاست گروه بانک آفریقائی توسعه است که منابع ADF به کشورهای ضعیف و کشورهایی با منابع درآمدی کم تخصیص داده می‌شود.

نمودار (۲۸) وام‌ها و کمک‌های تجمعی مصوب ADF از سال ۱۹۷۴ تا ۲۰۰۹ در مناطق مختلف

کشورهائی که در سال ۲۰۰۹ از کمک ها و وام های بانک ADF منتفع شده اند در نمودار زیر مشخص شده اند. هشت کشور اصلی عبارتند از: کوت د لور، تانزانیا، نیجریه، کنیا، اوگاندا، سنگال، جمهوری کنگو و بورکینافاسو.

نمودار (۲۹) وام ها و کمک های ADF به کشورهای مختلف در سال ۲۰۰۹

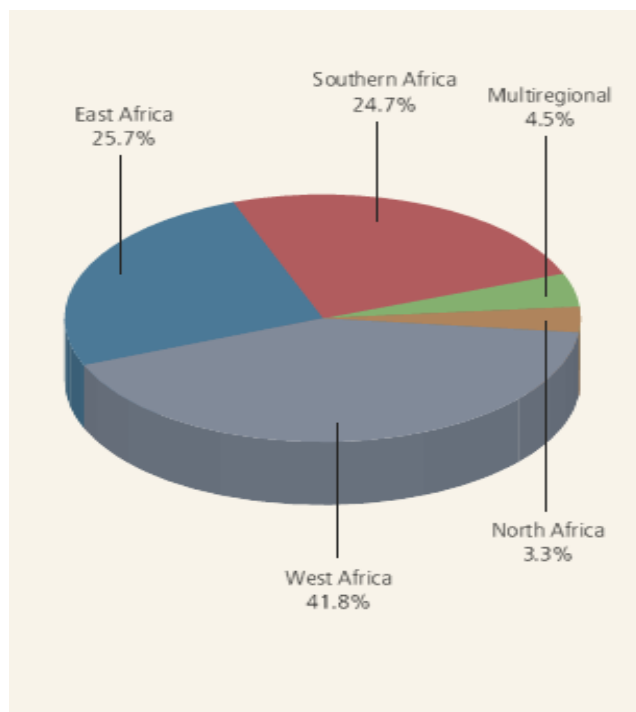
Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division

عملکرد صندوق ویژه نیجریه (NTF):

هدف اصلی از ایجاد صندوق ویژه نیجریه، مهیا نمودن منابع اضافی برای پروژه‌ها در بخشهای مختلف به منظور ارتقاء توسعه اقتصادی و پطشرفت اجتماعی در آفریقا، بخصوص کشورهای کمتر توسعه یافته آفریقا^۱ (LDCs) می‌باشد.

در طی دوره ۱۹۷۶-۲۰۰۹، NTF، ۳۰۹/۶ میلیون UA برای ۷۲ پروژه در ۳۱ کشور عضو منطقه تخصیص داده است. توزیع کمک‌های NTF در مناطق مختلف آفریقا نشان می‌دهد که شرق آفریقا بیشترین تخصیص را به خود اختصاص داده است. در ادامه، شرق آفریقا، جنوب آفریقا و شمال آفریقا قرار گرفته اند:

نمودار (۳۰) وام‌ها و کمک‌های تجمعی مصوب NTF از سال ۱۹۷۴ تا ۲۰۰۹ در مناطق مختلف

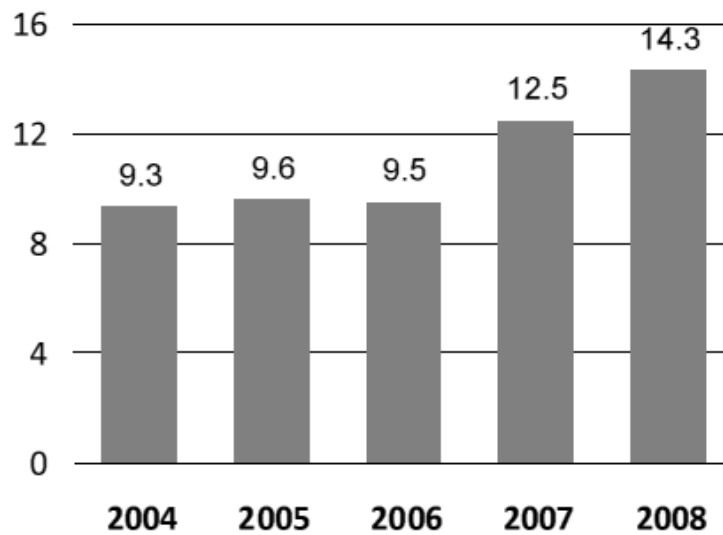
¹ - least developed countries

اندازه پرتفوی گروه بانکی:

در انتهای سال ۲۰۰۸، پرتفولیوی گروه بانکی ترکیبی از ۶۹۷ پروژه مصوب و در حال اجرا به ارزش ۱۴/۳ میلیارد UA (۲۲/۷ میلیارد دلار آمریکا) بوده است. این رقم در سال ۲۰۰۷، حدود ۱۲/۵ میلیارد UA بوده که ۱۵ درصد رشد را در سال ۲۰۰۸ نسبت به سال قبل از آن نشان می‌دهد.

با توجه به گزارش گروه بانکی، ۵۲ درصد از این پرتفولیو متعلق به ADB، ۴۷ درصد متعلق به ADF و ۱ درصد متعلق به NTF می‌باشد.

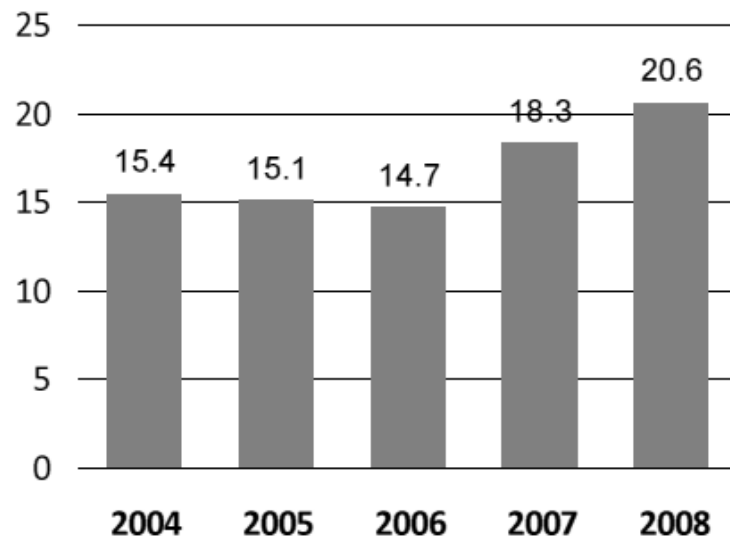
نمودار (۳۱) پرتفولیوی فعال گروه بانکی در ۵ سال اخیر

به عنوان بخشی از استراتژی گروه بانکی جهت استفاده از منابع محدود خود به صورت موثر و کسب موقعیت رهبری در سطح کشورها، گروه بانکی در جستجوی افزایش حجم عملیات خود می‌باشد. نمودار زیر نشان می‌دهد که بانک این کار را با موفقیت در سالهای اخیر انجام داده است. نمودار نشان می‌دهد که میانگین اندازه عملیات گروه، حدود ۴۰ درصد از سال ۲۰۰۶ رشد داشته است. در سال ۲۰۰۶، اندازه عملیات بانک از ۱۴/۷ میلیون UA به ۲۰/۶ میلیون UA در سال ۲۰۰۸ رشد داشته است.

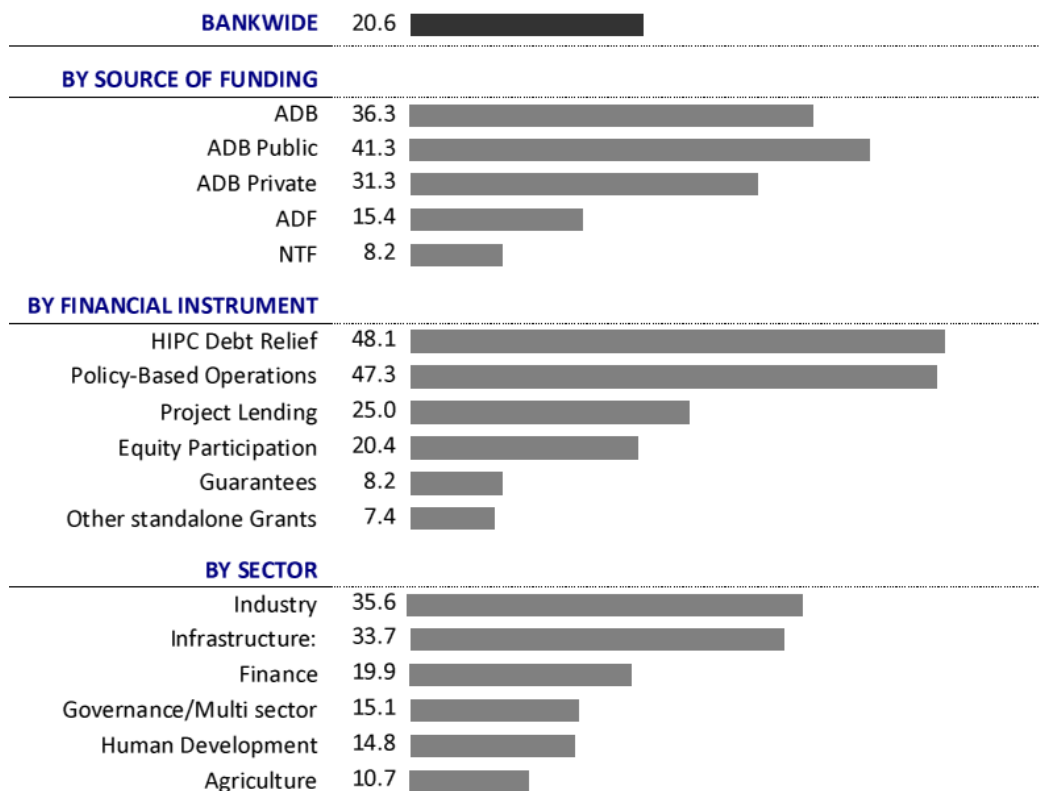
نمودار (۳۲) میانگین گسترش گروه بانکی در ۵ سال اخیر

در نمودار زیر نیز میزان گسترش گروه بانکی با توجه به زیر بخشهای بانک (ADB، ADF و NTF)، با

توجه به ابزارهای مالی و با توجه به حمایت از بخشهای مختلف اقتصادی ارائه شده است:

نمودار (۳۳) میانگین گسترش عملیات گروه بانکی در سال ۲۰۰۸

همانطور که نمودار نشان می‌دهد، گسترش گروه بانکی مدیون گسترش بانک توسعه آفریقا (ADB) در حله اول، گسترش صندوق توسعه آفریقا (ADF) در حله دوم و گسترش صندوق ویژه نیجریه (NTF) در مرحله سوم است.

بر اساس نمودار فوق، گسترش ۲۰/۶ درصدی گروه بانکی در سال ۲۰۰۸ مربوط به گسترش ۴۸ درصدی وام‌های کمکی به کشورهای HIPC^۱، گسترش ۴۷/۳ درصدی پروژه‌های عملیاتی سیاست محور، گسترش ۲۵ درصدی وام‌های اعطائی به پروژه‌ها، افزایش ۲۰ درصدی دارائی شرکاء، افزایش

^۱ - Heavily Indebted Poor Country

۸/۲ درصدی کمک های بلاعوض و افزایش ۷/۴ درصدی سایر ابزارهای مالی است.

همچنین در سال ۲۰۰۸، وامهای گروه بانکی در بخش صنعت، ۳۵/۶ درصد، در بخش زیرساختها، ۳۳/۷ درصد، در بخش مالی حدود ۱۹/۹ درصد در بخش عمومی، ۱۵/۱ درصد، در بخش توسعه انسانی ۱۴/۸ درصد و در بخش کشاورزی ۱۰/۷ درصد رشد داشته است.

استراتژی گروه بانکی در میان مدت:

بر اساس استراتژی میان مدت گروه بانکی (۲۰۱۲-۲۰۰۸)، تمرکز اصلی بانک بر سه فعالیت اصلی شامل: توسعه بخش خصوصی، بخش عمومی و زیرساختهاست.

- زیرساختها:

در سال ۲۰۰۸، ۴۰ درصد از مصوبات بانک (رقمی حدود ۱/۴ میلیارد UA) برای توسعه زیرساختها در نظر گرفته شده است. تاکید مخصوص روی زیر ساختها در برنامه میان مدت گروه بانکی، در راستای افزایش رشد اقتصادی و کاهش فقر در کشورهای عضو است.

در سال ۲۰۰۸، بانک ۱۱ پروژه به ارزش ۶۴۱ میلیون UA در بخش حمل و نقل تصویب نموده است. کمک به ساخت ۱۸۰۰ کیلومتر جاده مانند اتصال حمل و نقل بین منطقه ای نمونه ای از این مصوبات است.

در این سال، تولید و عرضه برق با ۵۳۳ میلیون UA دومین زیربخش زیرساختی به لحاظ جذب اعتبار به شمار می رود. همچنین ۹ پروژه به ارزش ۲۳۷ میلیون UA، در زیربخش آب و بهداشت در سال ۲۰۰۸ مصوب شده است.

نمودار زیر پروژه های فعال و مصوب گروه بانکی را در سال ۲۰۰۸ نشان می دهد:

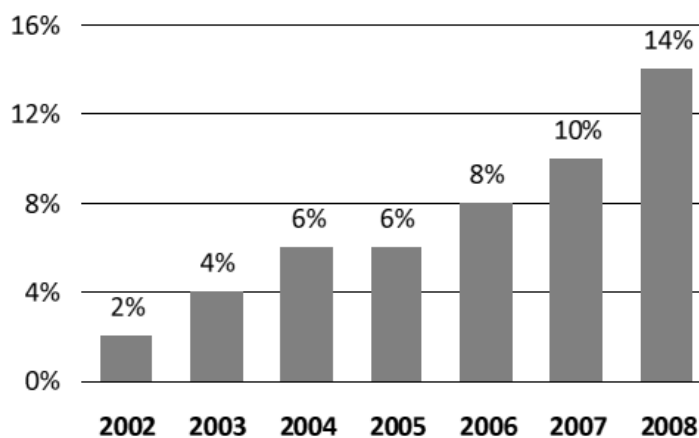
نمودار (۳۴) پرتفولیو در بخشهای مختلف

	ACTIVE PORTFOLIO		2008 APPROVALS	
	UA m	% of active portfolio	UA m	% of approvals
Infrastructure	6,032	42%	1,411	40%
Industry	2,527	18%	274	8%
Agriculture	2,434	17%	234	7%
Human development	1,869	13%	224	6%
Governance/Multi.	1,283	9%	729	30%
Finance	180	1%	298	9%

پروژه های منطقه ای گروه بانکی

حمایت از پروژه های منطقه ای نیز بخشی از استراتژی میان مدت گروه بانکی را تشکیل می دهد. در سال ۲۰۰۸ مصوبات در جهت حمایت از پروژه های منطقه ای سه برابر (حدود ۷۰۳ میلیون UA) شده است. این روند حاکی از افزایش توجه استراتژیک به پروژه های منطقه ای توسط گروه بانکی است.

نمودار (۳۵) رشد پروژه های منطقه ای بین سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۸

ابزارهای مالی گروه بانکی

اصلی ترین ابزارهای مالی گروه بانکی به منظور توسعه در کشورهای تحت پوشش، به سه دسته کلی تقسیم می شود: وام برای پروژه ها، وام های سیاست محور و وام های خودکفائی.

از بین ابزارهای فوق در سال ۲۰۰۸، ۵۹ درصد وام برای پروژه ها، ۱۶ درصد برای وام های سیاست محور در نظر گرفته شده است.

نمودار (۳۶) ابزارهای مالی بکار گرفته شده توسط بانک در سال ۲۰۰۸

	ACTIVE PORTFOLIO		2008 APPROVALS	
	UA m	% of active portfolio	UA m	% of new approvals
ADB /ADF Project Lending	11,316	79%	2,054	59%
ADB/ADF Policy-Based Lending	662	5%	549	16%
ADF Grants	1,402	10%	566	16%
HIPC Debt relief	385	3%	160	5%
Equity participation	511	4%	145	4%

نمودار زیر نشان می دهد که چگونه کل مصوبات گروه بانکی به ۵ منطقه توزیع شده است. در سال ۲۰۰۸، شمال آفریقا حدود ۲۳ درصد، غرب آفریقا حدود ۲۵ درصد، شرق آفریقا ۱۸ درصد، جنوب و مرکز آفریقا حدود ۱۴ درصد از مصوبات را به خود اختصاص داده اند.

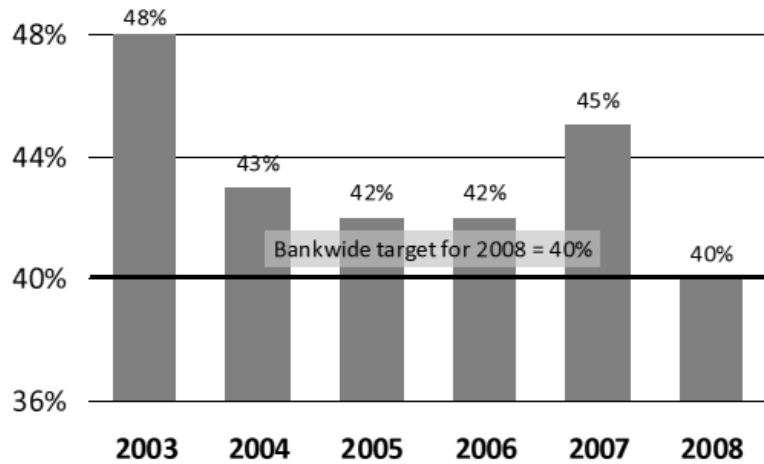
نمودار (۳۷) توزیع منطقه ای مصوبات در سال ۲۰۰۸

	ACTIVE PORTFOLIO		2008 APPROVALS	
	UA m	% of active portfolio	UA m	% of new approvals
North	3,332	23%	820	23%
West	3,046	21%	865	25%
East	2,807	20%	625	18%
Multinational	1,978	14%	703	20%
South	1,768	12%	409	12%
Centre	1,393	10%	79	2%

پروژه های در معرض ریسک

یکی از مهمترین ابزارهای عملکرد و سلامت پرتفولیو، تعیین سهم پروژه ها از ریسک است. در سال ۲۰۰۸ سهم پروژه های عملیاتی از ریسک به ۴۰ درصد رسیده، این در حالی است که این سهم در سال ۲۰۰۳ حدود ۴۸ درصد بوده است. به این ترتیب هدف گذاری بانک در خصوص کاهش ریسک پروژه ها (به ۴۰ درصد در سال ۲۰۰۸) محقق شده است:

نمودار (۳۸) روند و سهم پروژه ها از ریسک (۲۰۰۳-۲۰۰۸)

واحد پولی کشورهای آفریقائی:

ردیف	کشور	واحد پول	ردیف	کشور	واحد پول
۱	الجزایر	دینار	۲۳	کنیا	شیلینگ
۲	آنگولا	کوانز جدید	۲۴	لسوتو	لوتی
۳	بنین	فرانک CFA	۲۵	لیبریا	دلار
۴	بوتسوانا	پولا	۲۶	لیبی	دینار
۵	بورکینا فاسو	فرانک CFA	۲۷	ماداگاسکار	فرانک
۶	بروندی	فرانک برونندی	۲۸	مالاوی	کواچای مالاوی
۷	کامرون	فرانک CFA	۲۹	مالی	فرانک CFA
۸	دماغه سبز	اسکودو	۳۰	موریتانی	وگیه
۹	جمهوری آفریقای مرکزی	فرانک آفریقای مرکزی	۳۱	موریس	روپیه موریس
۱۰	چاد	فرانک CFA	۳۲	مراکش	درهم
۱۱	کومور	فرانک کومور	۳۳	موزامبیک	متیکال
۱۲	جمهوری دموکراتیک کنگو	فرانک کنگو	۳۴	نامیبیا	دلار
۱۳	جمهوری کنگو	فرانک CFA	۳۵	نیجر	فرانک CFA
۱۴	ساحل عاج	فرانک CFA	۳۶	نیجریه	نایرا
۱۵	جیبوتی	فرانک جیبوتی	۳۷	رواندا	فرانک رواندا
۱۶	مصر	لیره	۳۸	سائوتومه و پرنسپ	دوبرا
۱۷	گینه استوایی	فرانک CFA	۳۹	سنگال	فرانک CFA
۱۸	اریتره	ناکفا (ERN)	۴۰	سیشل	روپیه سیشل
۱۹	اتیوپی	بیر	۴۱	سیرالئون	ئون
۲۰	گابن	فرانک CFA	۴۲	سومالی	شیلینگ
۲۱	گامبیا	دالاسی	۴۳	آفریقای جنوبی	راند
۲۲	غنا	سدى	۴۴	سودان	دینار

واحد پول	کشور	ردیف	واحد پول	کشور	ردیف
لیلانگنی	سوازیلند	۵۰	فرانک گینه	گینه کوناکری	۴۵
شیلینگ تانزانیا	تانزانیا	۵۱	فرانک CFA	گینه بیسائو	۴۶
درهم مراکش	صحرای غربی	۵۲	فرانک CFA	توگو	۴۷
کواچا	زامبیا	۵۳	دینار	تونس	۴۸
دلار زیمبابوه	زیمبابوه	۵۴	شیلینگ اوگاندا	اوگاندا	۴۹

تحلیل صندوق بین‌المللی پول از وضعیت بازار مالی شمال آفریقا

صندوق بین‌المللی پول در یک گزارش تحقیقاتی به بررسی مقایسه‌ای شاخص‌های توسعه مالی در ۱۹ کشور خاورمیانه و شمال آفریقا شامل بحرین، لبنان، اردن، کویت، امارات، عربستان، پاکستان، عمان، قطر، تونس، مراکش، مصر، سودان، جیبوتی، یمن، موریتانی، الجزایر، سوریه و لیبی پرداخته است. صندوق بین‌المللی پول در مقدمه این گزارش، اصلاحات بخش مالی در کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا را یکی از ضروریات و لوازم این کشورها برای رسیدن به نرخ رشد اقتصادی بالا ارزیابی کرده است. در این مطالعه آمده است: تئوری‌های اقتصادی نشان می‌دهد، سیاست‌هایی که در جهت تقویت بخش مالی به کار گرفته می‌شود، موجب کاهش هزینه‌های اطلاعات، مبادلات و نظارت می‌شود و در نتیجه با بهبود بهره‌وری موجب افزایش تولید می‌گردد. صندوق بین‌المللی پول در ارزیابی شاخص توسعه مالی کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا شش زیر شاخص را که قابل اندازه‌گیری بودند مورد ارزیابی قرار داد که این زیر شاخص‌ها شامل بخش بانکی، بخش مالی غیربانکی، قانونگذاری و نظارت، بخش سیاست پولی، درجه آزادی بخش مالی و بخش نهادی می‌باشد. که در این قسمت چهار بخش اول آورده شده است:

این گزارش، کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا را از نظر شاخص توسعه مالی در پنج رده طبقه‌بندی کرده است که شامل توسعه خیلی زیاد، توسعه زیاد، توسعه متوسط، توسعه پایین و توسعه خیلی پایین می‌باشد. براساس گزارش صندوق بین‌المللی پول کشورهایی که نمره پایین‌تر از ۲/۵ را در این شاخص کسب کردند در طبقه توسعه مالی خیلی پایین طبقه‌بندی شدند و کشورهایی که نمره ۲/۵ تا ۵ را کسب کردند در رده توسعه مالی پایین جای گرفتند. در این گزارش، کشورهای با درجه ۵ تا ۶ در رده توسعه مالی متوسط جای دارد و با اعلام اینکه کشورهای با درجه ۶ تا ۷/۵ در رده توسعه مالی بالا قرار

می‌گیرند، کشورهای با درجه شاخص توسعه مالی بالای ۷/۵ را در رده توسعه خیلی بالا قرار داد. عملکرد کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا در خصوص این شش زیر شاخص به صورت زیر بوده است:

شاخص سیاست‌های پولی: در بیشتر کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نرخ‌های بهره یا همان نرخ‌های عملکرد به طور آزادانه‌ای انتخاب می‌شوند و ابزارهای سیاست پولی غیر مستقیم در غالب این کشورها به کار گرفته می‌شود، به همین دلیل از ۲۰ کشور مورد بررسی در این مطالعه تحقیقاتی ۱۷ کشور نمره بالای ۴/۴ از ده کسب کردند که از این شش شاخص سیاست‌های پولی بین دیگر شاخص‌های اندازه‌گیری شده وضعیت بهتری در این ۲۰ کشور دارد. غالب دولت‌های خاورمیانه و شمال آفریقا از ابزار اوراق قرضه یا مشارکت در سیاست‌های پولی خود استفاده می‌کنند و از این لحاظ می‌توان گفت که توسعه خوبی دارند. البته این در حالی است که در برخی از این کشورها به‌رغم آزادی نرخ بهره و حذف سقف‌های اعتباری، دخالت بخش دولتی در سیاست‌های پولی وجود دارد و مانع از این می‌شود که نرخ‌های بهره در بازار تعیین شود. تقریباً در تمامی کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا که در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند، انتشار اوراق قرضه و یا مشارکت وجود دارد و در بیشتر این کشورها نیز عملیات بازار باز نیز اجرا می‌شود. البته این نکته را نیز باید توجه کرد که در غالب این کشورها توسعه غیر کامل بخش پولی و عدم وجود بازارهای دست دوم برای اوراق قرضه دولتی، استفاده گسترده از عملیات بازار باز را توسط بانک مرکزی محدود می‌کند. علاوه بر این تعداد اندکی از این ۲۰ کشور از یک الگوی جامع برای طراحی و رهبری سیاست‌های پولی تبعیت می‌کنند.

شاخص بخش بانکی: در کشورهای حوزه خلیج فارس یعنی بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی به علاوه کشورهای اردن و لبنان بخش بانکی به خوبی توسعه یافته، سودآور و کارا و بهینه است. این در حالی است که تقریباً در نیمی از کشورهای این منطقه بخش بانکی توسعه یافته‌ای در آنها وجود ندارد. در هفت کشور از ۲۰ کشور مورد مطالعه در این تحقیق، بخش بانکی کاملاً در اختیار دولت قرار دارد و در هشت کشور دیگر نیز دولت بخش قابل توجهی از سیستم بانکی را در اختیار خود دارد و قسمت اعظم نهادهای مالی را کنترل می‌کند. مشخصه این کشورها معمولاً این است که دولت‌های آنها در تخصیص اعتبارات دخالت می‌کنند و در زیان‌ها و مشکلات نقدینگی تا حد زیادی مقصر اصلی هستند. در بسیاری از کشورهای منطقه نیاز فوری به توسعه بخش بانکداری مدرن و پیشرفته مشاهده می‌شود و نوآوری‌های مالی و بانکی باید به این کشورها آورده شود. در هفت کشور مورد بررسی این مطالعه نقل و انتقالات غیر نقدی مثل استفاده از کارت‌های اعتباری یا دسترسی به عابر بانک‌ها محدود شده است یا اصلاً وجود ندارد، بنابراین به‌رغم اینکه این ۲۰ کشور در شاخص سیاست‌های پولی توسعه یافته‌تر بودند، ولی در شاخص بخش بانکی دچار توسعه نیافتگی بیشتری هستند. بخش بانکی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا به طور قابل ملاحظه‌ای در هشت کشور متمرکز شده است، به طوری که به عنوان مثال داریی سه بانک بزرگ این کشورها از ۷۰ درصد کل دارایی بانک‌های این کشورها بیشتر است. در هفت کشور دیگر نیز توسعه بخش بانکی در حالت میانه قرار دارد و بقیه کشورهای مورد بررسی که ایران نیز شامل آنها است، بخش بانکی توسعه نیافته‌ای دارند. تاسیس بانک جدید تقریباً در نیمی از این کشورهای مورد بررسی مشکل است.

شاخص بخش مالی غیربانکی: در اکثر کشورهای مورد مطالعه، بخش‌های مالی غیربانکی که شامل بازار بورس، بازار اوراق عرضه تجاری، شرکت‌های بیمه، صندوق‌های بازنشستگی و صندوق‌های

خیریه می‌شود، به توسعه بیشتری نیاز دارد و این ۲۰ کشور خاورمیانه و شمال آفریقا پایین‌ترین نمره را در شاخص توسعه مالی بخش غیربانکی با متوسط نمره ۳/۳ از ده کسب کردند. در کشورهایی هم که این بازارها وجود دارد، تجارت تا حدی محدود است، به عنوان مثال مشخصه بازارهای بورس در منطقه این است که به شدت متمرکز هستند و به علت ثبت اندک شرکت‌ها در این بازارها نقدینگی آنها پایین است. توسعه این بازارها در کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا با محدودیت‌های قانونی که برای مالکیت دارایی‌ها در نظر گرفته شده، پیچیده شده است و نیاز به یک چهارچوب قانونی، باثبات و شفاف برای این بازارها دیده می‌شود. عدم اعتماد سرمایه‌گذاران به این بازارها و عدم وجود بازارهای مالی دست دوم در این کشورها و وجود بازارهای مالی دست دوم غیرفعال از دیگر عوامل پیچیده شدن توسعه این بازارها به شمار می‌رود. نهادهای مالی مربوط به بخش مسکن در بیشتر کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا توسعه یافته است که بانک‌های مسکن در این کشورها نقش قابل ملاحظه‌ای را در توسعه نهادهای مالی بخش مسکن داشته‌اند. این نهادهای مالی تلاش زیادی را در ارایه اعتبارهای یارانه‌ای به خانوارهای با درآمد پایین و متوسط از خود نشان داده‌اند.

شاخص قانونگذاری و نظارت: بیشتر کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا از جمله کشورهای حوزه خلیج فارس، اردن، لبنان، مراکش و تونس از نظارت بانکی و قوانین قوی در این زمینه برخوردار هستند و شیوه‌های به روزی را برای جمع‌آوری اطلاعات به کار گرفته و با استفاده از تصویب قوانین مناسب نظارت خوبی بر بانک‌ها دارند. این کشورها اقدامات مناسبی را برای برآورده کردن استانداردهای بین‌المللی بخش بانکی انجام دادند و برای این منظور میزان وام‌های غیرضروری را تا حد زیادی کاهش دادند.

هر چند موفقیت برخی از این کشورها در کاهش میزان وام‌های غیر ضرور دوام زیادی پیدا نکرد و نرخ آن بین ده تا ۲۰ درصد باقی ماند. استقلال بخش نظارت و قانون‌گذاری که معمولاً این وظایف برعهده بانک مرکزی است، باید تقویت شود و این یک عامل توسعه یافتگی است. در شش کشور مورد بررسی بانک مرکزی آنها استقلال ندارد و در شش کشور دیگر نیز بانک‌های مرکزی آنها از یک استقلال محدود برخوردار هستند. علاوه بر این درجه شفافیت فعالیت‌های بانکی عامل تاثیرگذاری در برآورد شاخص توسعه یافتگی بخش بانکی به حساب می‌آید. در حدود نیمی از این کشورها، نهادهای پولی و وب سایت‌های اینترنتی را برای ارایه و نمایش اطلاعات اقتصادی کشورهای خود و قوانین بخش مالی ایجاد کردند.

وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی در کشورهای مختلف قاره آفریقا

بانک جهانی هر سال وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی (حیطه کسب و کار) در کشورهای عضو را بر اساس ده شاخص محاسبه و رتبه بندی می کند. ده شاخص تعیین کننده وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت بنگاه های اقتصادی به شرح زیر است:

۱- شاخص سهولت ثبت شرکت

۲- اخذ مجوزها برای احداث یا تهیه محل بنگاه

۳- سهولت استخدام و نحوه استفاده از نیروی کار

۴- وضعیت ثبت املاک شرکت

۵- اخذ اعتبارات

۶- میزان حمایت از سرمایه گذاران

۷- وضعیت پرداخت مالیات

۸- سهولت تجارت خارجی

۹- وضعیت ضمانت اجرای قراردادها

۱۰- وضعیت انحلال و تصفیه شرکت

هر کدام از این شاخص ها نیز از سه شاخص فرعی دیگر تشکیل شده است.

همانطور که دیده می شود، عامل تسهیلات و اعتبارات یکی از چند ده عامل تشکیل دهنده

وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی محسوب می شود.

در واقع می توان گفت که در سرمایه گذاری، پارامترهای متعددی دخیل هستند که برخی آشکاراند و

در محاسبات هزینه سرمایه گذاری منظور می شوند ولی برخی پارامترها مانند وضعیت حقوق مالکیت،

وضعیت قراردادهای ناظر بر سرمایه گذاری، و به طور کلی بسیاری از مخاطرات که برای سرمایه گذار بنحو ملموسی آشکار نیست - به ویژه در شرایط دخالت گسترده دولت در فعالیت های اقتصادی، بی ثباتی اوضاع اقتصادی و نوسانات مکرر قوانین و مقررات و شیوع فساد اداری - معمولاً در هزینه های سرمایه گذاری بحساب نمی آیند، ولی آثاری بسیار منفی بر مدت زمان و هزینه های سرمایه گذاری می گذارند.

بر اساس شاخص های دهگانه یاد شده، رتبه کشورهای آفریقایی از نظر وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی و (محیط کسب و کار) در سال ۲۰۰۶ (۸۶-۱۳۸۵) به شرح جدول زیر آورده شده است:

رتبه بندی وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی (کسب و کار) کشورهای آفریقایی در ۲۰۰۶

کشور	رتبه سهولت انجام کسب و کار	ثبت شرکت و شروع کار	اخذ مجوزهای گوناگون	استخدام کارگران	ثبت املاک شرکت	اخذ اعتبارات
اقتصاد های با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی آسان تر						
آفریقای جنوبی	۲۹	۵۷	۴۵	۸۷	۶۹	۳۳
نامیبیا	۴۲	۸۶	۱۹	۴۴	۱۲۷	۳۳
بوتسوانا	۴۸	۹۳	۱۳۶	۶۲	۳۴	۱۳
گینه نو	۵۷	۶۹	۱۰۲	۱۹	۶۴	۱۰۱
اقتصاد های با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی معتدل						
تونس	۸۰	۵۹	۱۱۰	۹۲	۷۱	۱۰۱
کنیا	۸۳	۱۱۱	۲۴	۶۸	۱۱۵	۳۳
غنا	۹۴	۱۴۵	۸۳	۱۲۰	۱۱۳	۱۱۷
اتیوپی	۹۷	۹۵	۵۹	۷۹	۱۴۶	۸۳

۸۳	۱۱۹	۸۰	۱۲۳	۶۷	۱۰۲	زامبیا
۱۵۹	۱۶۶	۸	۱۱۰	۱۰۷	۱۰۷	اوگاندا
۸۳	۱۷۰	۵۶	۱۲۹	۱۱۸	۱۰۸	نیجریه
۱۴۳	۱۳۰	۲۵	۷۳	۱۲۴	۱۱۳	گامبیا
۱۱۷	۱۲۹	۹۱	۷۵	۱۱۳	۱۱۴	لسه تو
۱۴۳	۴۵	۱۵۶	۱۳۳	۴۷	۱۱۵	مراکش
۱۱۷	۱۵۲	۹۳	۱۱۷	۱۲۰	۱۱۶	الجزایر

اقتصاد های با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی دشوار

۱۰۱	۱۴۹	۱۵۹	۵۴	۱۴۲	۱۳۲	گابن
۱۱۷	۱۵۷	۱۴۳	۱۷۲	۱۲۷	۱۴۲	تانزانیا
۱۷۴	۱۰۰	۱۲۴	۱۵۹	۱۵۹	۱۴۳	کامبوج
۱۰۱	۵۵	۱۴۲	۱۰۵	۱۶۴	۱۴۸	موریتانی
۱۴۳	۵۷	۱۷۲	۹۶	۱۶۲	۱۵۰	گینه استوایی
۱۴۳	۱۵۵	۱۴۵	۱۳۲	۱۶۹	۱۵۱	توگو
۱۱۷	۱۳۱	۱۳۵	۱۵۱	۱۵۲	۱۵۲	کامرون
۱۰۱	۸۰	۱۲۲	۱۷۱	۱۳۷	۱۵۳	زیمباوه
۱۴۳	۲۹	۱۶۴	۹۲	۸۲	۱۵۴	سودان
۱۴۳	۹۳	۱۳۱	۱۲۲	۱۶۳	۱۵۵	مالی
۸۳	۱۶۱	۱۶۷	۱۴۶	۱۷۰	۱۵۶	آنگولا
۱۱۷	۱۴۷	۸۵	۱۶۶	۱۶۵	۱۵۷	گینه
۱۵۹	۱۳۴	۱۰۶	۱۳۳	۵۸	۱۵۸	رواندا
۱۴۳	۱۰۳	۱۶۸	۱۲۶	۱۴۷	۱۶۰	نیجر
۱۱۷	۱۶۴	۱۵۳	۱۶۸	۱۳۱	۱۶۳	بورکینافاسو

World Bank: www.doingbusiness.org/EconomyRankings

طبق اندازه گیری های بانک جهانی، کشورهای دارای رتبه ۱ تا ۵۹ (از سنگاپور تا ترینیداد و توباگو)

دارای شرایط کسب و کار آسان تر، کشورهای دارای رتبه های ۶۰ تا ۱۱۷ (کریباتی تا جمهوری

دومینیکن) دارای شرایط کسب و کار معتدل و از رتبه های ۱۱۸ به پایین (گواتمالا، ایران تا بورکینافاسو و ونزوئلا) دارای وضعیت کسب و کار دشوار هستند.

منابع و مراجع

- World Investment Report 2009
- world development indicators,2007
- Human development report 2009-UN
- UNESCO Institute for Statistics 2009
- www.hdr.undp.org/en/statistics/tn1
- WWW.NATIONMASTER.COM
- <http://www.afdb.org/>
- World Trade Organization, Annual report,2009.
- <http://www.un.org/Depts/ptd/>
- UNCTAD Handbook of statistics,2008.
- <http://www.humanrightswatch.com>.
- <http://www.economist.com>
- International Monetary Fund, Selected Issues and Statistical Appendix,
- <http://www.sierra-leone.org>
- African Development Bank, 2009 Annual Report
- African Development Fund, 2009 Annual Report
- www.africa-union.org
- ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

Annex I

Classification of Regional Member Countries

Category A – Countries Eligible for ADF Resources only*		
1	Angola	20 Kenya
2	Benin	21 Lesotho
3	Burkina Faso	22 Liberia
4	Burundi	23 Madagascar
5	Cameroon	24 Malawi
6	Cape Verde	25 Mali
7	Central African Republic	26 Mauritania
8	Chad	27 Mozambique
9	Comoros	28 Niger
10	Congo	29 Rwanda
11	Congo, Democratic Republic of	30 São Tomé and Príncipe
12	Côte d'Ivoire	31 Senegal
13	Djibouti	32 Sierra Leone
14	Eritrea	33 Somalia
15	Ethiopia	34 Sudan
16	Gambia	35 Tanzania
17	Ghana	36 Togo
18	Guinea	37 Uganda
19	Guinea-Bissau	38 Zambia
Category B – Countries Eligible for a Blend of ADB and ADF Resources		
1	Nigeria	
2	Zimbabwe	
Category C – Countries Eligible for ADB Resources Only		
1	Algeria	
2	Botswana	
3	Egypt	
4	Equatorial Guinea	
5	Gabon	
6	Libya	
7	Mauritius	
8	Morocco	
9	Namibia	
10	Seychelles	
11	South Africa	
12	Swaziland	
13	Tunisia	

* Except for limited ADB lending for enclave and private sector projects.

Annex II-1

AFRICA: Selected Social Indicators

	HDI* Value (0 to 1)	Total Life Expectancy (years)	Infant Mortality (per 1,000)	Maternal Mortality (per 100,000)	Access to Water (% of pop.)	Access to Sanitation (% of pop.)	Daily Calories supply per capita	Primary School Enrollment (%)		Adult Illiteracy Rates (%)	
								Female	Male	Female	Male
	2007	2009	2009	2005-07	2006	2006	2005	2005-09	2005-09	2005-07	2005-07
Developed Countries	0.955	77.4	6.2	9	100	100	3,380	101	102	1.2	0.8
Developing Countries	0.686	68.1	41.5	450	84	55	2,620	104	109	24.9	13.9
African Average	0.544	55.7	80.0	683	64	39	2,324	95	104	46.0	28.8
Central Africa Average	0.535	49.0	109.4	646	53	32	2,132	84	101	72.6	51.9
Cameroon	0.523	51.4	85.0	669	70	51	2,239	102	119	...	...
Central African Republic	0.369	47.4	103.1	980	66	31	1,924	64	91	...	...
Chad	0.392	49.0	128.3	1,099	48	9	1,992	62	89	79.2	57.0
Congo	0.389	53.7	79.3	781	71	20	2,351	110	118	...	...
Congo Dem. Rep.	0.601	47.8	114.9	549	46	31	1,485	82	99	...	...
Equatorial Guinea	0.719	50.6	97.1	680	43	51	...	96	101	...	...
Gabon	0.755	60.9	48.8	520	87	36	2,800	...	...	17.8	9.8
East Africa	0.535	55.4	72.0	723	55	27	2,016	89	92	54.6	33.9
Burundi	0.394	50.9	96.0	480	71	41	1,631	132	139	...	...
Comoros	0.576	65.8	45.8	400	85	35	1,819	114	129	30.2	19.7
Djibouti	0.520	55.8	82.1	650	92	67	2,210	52	59	...	...
Eritrea	0.472	60.0	52.3	450	60	5	1,570	52	62	47.0	23.8
Ethiopia	0.414	55.7	76.5	673	42	11	1,826	92	103	77.2	50.0
Kenya	0.541	54.9	61.8	560	57	42	2,079	110	113	...	...
Rwanda	0.460	50.7	97.4	750	65	48	1,956	152	150	...	...
Seychelles	0.845	...	...	...	...	...	2,396	125	126	...	...
Somalia	...	50.1	107.3	1,400	29	23	...	15	26	...	...
Sudan	0.531	58.5	67.0	450	70	35	2,300	70	78	...	...
Tanzania	0.530	56.3	61.6	578	55	33	2,019	109	111	34.1	21.0
Uganda	0.514	53.5	71.7	435	64	33	2,371	118	117	34.5	18.2
North Africa	0.535	71.2	31.6	137	91	74	3,114	100	106	43.0	23.6
Algeria	0.754	72.7	29.3	180	85	94	3,094	104	111	33.6	15.7
Egypt	0.703	70.3	33.3	130	98	66	3,331	97	102	42.2	25.4
Libya	0.847	74.3	17.3	97	...	97	3,018	108	113	21.6	5.5
Mauritania	0.520	57.0	71.7	820	60	24	2,808	105	99	51.7	36.7
Morocco	0.654	71.6	28.8	227	83	72	3,167	102	112	56.8	31.3
Tunisia	0.769	74.2	19.0	41	94	85	3,264	106	109	31.0	13.6

Annex II-1 (continued)

AFRICA: Selected Social Indicators

	HDI* Value (0 to 1)	Total Life Expectancy (years)	Infant Mortality (per 1,000)	Maternal Mortality (per 100,000)	Access to Water (% of pop.)	Access to Sanitation (% of pop.)	Daily Calories supply per capita	Primary School Enrollment (%)		Adult Illiteracy Rates (%)	
	2007	2009	2009	2005-07	2006	2006	2005	Female	Male	Female	Male
								2005-09	2005-09	2005-07	2005-07
Southern Africa	0.535	51.4	9.5	619	70	46	2,268	113	118	30.6	19.7
Angola	0.564	47.6	113.5	1,400	51	50	1,902	...	...	...	...
Botswana	0.694	55.1	33.9	380	96	47	2,212	109	111	17.1	17.2
Lesotho	0.514	45.6	67.0	762	78	36	2,440	107	108	...	...
Madagascar	0.543	60.8	62.6	469	47	12	2,049	149	154	...	...
Malawi	0.499	52.9	80.4	984	76	60	2,143	122	119	35.4	20.8
Mauritius	0.804	72.1	14.2	23	100	94	2,869	99	100	15.3	9.8
Mozambique	0.402	48.1	85.9	520	42	31	2,085	107	121	67.0	42.8
Namibia	0.686	61.7	32.3	268	93	35	2,315	112	113	12.6	11.4
South Africa	0.683	47.4	45.3	110	93	59	2,916	103	106	12.8	11.1
Swaziland	0.572	46.4	61.8	589	60	50	2,323	104	112	16.3	16.0
Zambia	0.481	46.4	89.7	830	58	52	1,895	118	120	39.3	19.2
Zimbabwe	...	45.7	53.9	555	81	46	2,063	103	104	11.7	5.9
West Africa	0.535	51.7	95.8	944	57	26	2,355	85	97	48.2	31.2
Benin	0.492	61.9	82.4	397	65	30	2,314	108	125	72.1	46.9
Burkina Faso	0.389	53.4	78.7	700	72	13	2,668	68	79	78.4	63.3
Cape Verde	0.708	71.7	24.3	36	...	-	2,425	98	105	21.2	10.6
Côte d'Ivoire	0.484	57.9	84.7	543	81	24	2,542	66	83	...	...
Gambia	0.456	56.3	74.9	690	86	52	2,131	89	84	...	...
Ghana	0.526	56.8	72.0	560	80	10	2,759	108	102	41.7	28.3
Guinea	0.435	58.4	95.1	980	70	19	2,559	83	97	...	...
Guinea-Bissau	0.396	48.2	111.2	110	57	33	2,052	...	...	...	...
Liberia	0.442	58.7	92.7	1,200	64	32	2,067	86	96	49.1	39.8
Mali	0.371	48.8	104.3	970	60	45	2,579	83	100	81.8	65.1
Niger	0.340	51.9	85.3	648	42	7	2,151	51	65	84.9	57.1
Nigeria	0.511	48.2	107.7	1,100	47	30	2,655	87	99	35.9	19.9
São Tomé and Príncipe	0.651	65.9	71.0	120	86	24	2,615	129	131	17.3	6.6
Senegal	0.464	55.9	57.5	401	77	28	2,198	84	83	47.7	67.0
Sierra Leone	0.365	47.9	102.2	2,100	53	11	1,932	148	168	73.2	50.0
Togo	0.499	62.9	69.5	510	59	12	2,033	97	113	...	...

Sources: ABD Statistics Department, Unesco Database, WHO/UN Population Division, the 2008 Revision HDR 2009, SCWC 2009, FAOSTAT 2009.

Annex II-2

AFRICA: Selected Macroeconomic Indicators

Country	GNI per Capita (US\$) 2008	GDP Growth Rate (%)		Investment (% of GDP) 2009	Consumer Price Inflation (%) 2009	Fiscal Balance (% of GDP) 2009	Debt Service (% of exports) 2009
		Annual Average 2001-2008	2009				
Algeria	4,260	3.9	2.2	40.2	5.7	-8.3	2.5
Angola	3,450	13.1	-0.6	17.4	14.0	-7.7	13.3
Benin	690	4.2	3.0	20.5	4.1	-2.4	3.7
Botswana	6,470	4.8	-4.0	48.8	8.2	-5.4	12.0
Burkina Faso	480	5.7	3.0	20.2	2.8	-5.6	6.0
Burundi	140	3.0	3.3	8.9	8.3	-4.0	1.9
Cameroon	1,150	3.5	2.0	17.0	3.2	1.6	10.2
Cape Verde	3,130	6.4	3.9	46.3	2.2	-6.0	20.8
Central African Republic	410	1.9	2.0	12.5	3.8	0.1	4.9
Chad	530	9.5	-0.8	20.5	10.5	-10.8	2.8
Comoros	750	1.9	1.4	11.5	4.5	-1.5	10.2
Congo	1,970	4.1	7.6	43.1	6.0	17.0	15.9
Congo, Democratic Republic	150	5.0	2.6	23.1	44.2	-1.6	16.1
Côte d'Ivoire	980	0.6	3.6	12.5	1.4	1.1	10.1
Djibouti	1,130	3.7	4.8	35.8	1.7	-1.8	8.0
Egypt	1,800	4.9	4.7	19.3	16.2	-6.9	12.2
Equatorial Guinea	14,980	23.0	0.5	44.9	5.5	6.4	0.1
Eritrea	300	0.5	3.6	10.5	34.7	-15.5	51.1
Ethiopia	280	7.8	9.9	20.8	36.4	-1.0	2.8
Gabon	7,240	2.2	-1.0	23.8	2.5	6.9	7.1
Gambia	390	5.1	4.8	34.7	4.2	-4.4	32.8
Ghana	670	5.6	4.7	29.7	18.8	-10.0	7.7
Guinea	390	3.1	0.6	18.0	4.8	-1.5	7.9
Guinea-Bissau	250	0.9	2.9	29.8	-1.5	1.7	2.6
Kenya	770	4.3	2.5	18.7	9.3	-5.8	5.5
Lesotho	1,080	3.3	1.1	29.0	4.8	8.2	5.3
Liberia	170	0.9	4.4	69.9	7.8	-1.6	0.2
Lilya	11,590	4.7	2.1	27.5	2.5	10.6	...
Madagascar	410	3.9	-4.5	31.1	8.9	-1.3	4.7
Malawi	290	4.6	7.0	20.9	8.5	-5.4	2.0
Mali	580	5.8	4.4	18.8	2.2	-0.9	3.4
Mauritania	840	4.5	-1.1	25.3	2.2	-5.5	3.5
Mauritius	6,400	3.8	2.8	28.0	2.5	-3.6	4.5
Morocco	2,580	5.1	5.0	36.8	1.0	-2.9	8.1
Mozambique	370	8.3	5.4	19.8	3.4	-5.7	30.4
Namibia	4,200	5.1	-1.8	24.9	8.8	-2.2	21.2
Niger	330	5.7	-0.9	29.6	4.3	-1.2	2.0
Nigeria	1,160	8.8	3.0	27.0	12.0	-5.2	1.2
Rwanda	410	6.8	4.5	13.7	10.3	-1.9	3.0
São Tomé & Príncipe	1,020	6.4	4.1	26.1	17.3	36.2	275.9
Senegal	970	4.1	1.5	26.6	-1.1	-4.6	7.2
Seychelles	10,290	1.9	-6.8	29.1	31.7	2.6	12.8
Sierra Leone	320	10.9	3.5	12.6	10.7	-4.9	3.5
Somalia	...	...	...	...	...	...	...
South Africa	5,820	4.3	-1.8	22.8	7.1	-7.3	11.4
Sudan	1,130	7.3	4.9	22.8	10.5	-3.7	6.5
Swaziland	2,520	2.5	0.2	11.1	4.1	-3.3	1.5
Tanzania	440	7.0	5.5	28.2	12.1	-2.7	2.2
Togo	400	1.7	2.2	18.3	1.9	-1.4	6.2
Tunisia	3,290	4.8	3.1	25.7	3.5	-3.9	11.2
Uganda	420	7.8	7.0	20.8	11.1	-1.7	2.1
Zambia	950	5.3	6.1	19.3	13.4	-2.7	2.8
Zimbabwe	360	-6.5	3.7	...	9.0	-3.8	19.3
Africa	1,400	5.6	2.5	25.7	9.9	-4.4	7.5

Sources: DPADB Statistics Department, IMF World Economic Outlook, October 2009.

Annex II-3

Bank Group Transfer of Resources to Regional Member Countries, 1967-2009 (US\$ millions)

Year	Gross Disbursements	Repayments of Principal	Net Disbursements	Interest and Charges	Net Transfers	Net Transfers as % of Gross Disbursements
1967	-	-	-	-	-	-
1968	0.1	-	0.1	-	0.1	100.0
1969	0.6	-	0.6	-	0.6	100.0
1970	2.4	-	2.4	0.2	2.2	91.7
1971	6.3	-	6.3	0.4	5.9	93.7
1972	13.5	0.1	13.4	1.3	12.1	89.6
1973	20.2	0.4	19.8	2.8	17.0	84.2
1974	24.0	0.6	23.4	4.5	18.9	78.8
1975	51.9	2.8	49.1	7.3	41.8	80.5
1976	62.0	7.6	54.4	10.7	43.7	70.5
1977	99.5	7.3	92.2	14.7	77.5	77.9
1978	141.9	14.0	127.9	23.3	104.6	73.7
1979	172.0	17.4	154.6	31.3	123.3	71.7
1980	220.1	20.3	199.8	40.0	159.8	72.6
1981	200.1	31.6	168.5	45.2	123.3	61.6
1982	280.2	34.1	246.1	53.5	192.6	68.7
1983	353.0	46.5	306.5	64.8	241.7	68.5
1984	288.6	59.8	228.8	75.8	153.0	53.0
1985	531.1	72.8	458.3	107.9	350.4	66.0
1986	672.3	106.6	565.7	150.7	415.0	61.7
1987	945.1	135.5	809.6	220.6	589.0	62.3
1988	1,166.9	171.3	995.6	245.7	749.9	64.3
1989	1,503.4	195.8	1,307.6	338.5	969.1	64.5
1990	1,874.4	265.6	1,608.8	414.0	1,194.8	63.7
1991	2,127.3	277.6	1,849.7	466.1	1,383.6	65.0
1992	2,171.6	315.8	1,855.8	586.4	1,269.5	58.5
1993	2,149.5	392.8	1,756.8	639.4	1,117.3	52.0
1994	2,089.6	583.2	1,506.5	836.3	670.2	32.1
1995	1,678.0	637.2	1,040.8	795.4	245.4	14.6
1996	1,641.6	760.1	881.5	843.1	38.4	2.3
1997	1,578.1	1,013.2	564.9	795.6	(230.7)	(14.6)
1998	1,249.6	868.0	381.6	714.0	(332.4)	(26.6)
1999	1,215.8	1,017.9	197.9	704.8	(506.8)	(41.7)
2000	896.7	881.2	15.5	629.2	(613.7)	(68.4)
2001	1,079.4	682.4	397.0	366.0	31.0	2.9
2002	1,425.0	1,489.5	(64.5)	786.3	(850.8)	(59.7)
2003	1,519.8	1,611.2	(91.4)	643.6	(735.0)	(48.4)
2004	2,043.0	1,713.4	329.6	580.3	(250.7)	(12.3)
2005	1,843.5	1,162.8	680.7	523.8	156.8	8.5
2006	1,864.0	1,221.5	642.5	554.8	87.8	4.7
2007	2,553.2	1,225.7	1,327.5	654.5	673.0	26.4
2008	2,866.3	884.1	1,982.2	646.3	1,336.0	46.6
2009	6,401.8	1,215.2	5,186.6	781.2	4,405.4	68.8
TOTAL	47,023.5	19,142.8	27,880.6	14,400.2	13,480.5	28.7

Source: ADB Financial Control Department.

Annex II-4

Bank Group Transfer of Concessional Resources to Regional Member Countries, 1974-2009 (US\$ millions)

Year	Gross Disbursements	Repayments of Principal	Net Disbursements	Interest and Charges	Net Transfers	Net Transfers as % of Gross Disbursements
1974	-	-	-	-	-	-
1975	3.9	-	3.9	-	3.9	100.0
1976	10.6	-	10.6	0.1	10.5	99.1
1977	26.4	0.1	26.3	0.2	26.1	98.9
1978	49.1	4.5	44.6	0.7	43.9	89.4
1979	64.4	1.9	62.5	1.5	61.0	94.7
1980	103.1	0.7	102.4	2.4	100.0	97.0
1981	100.7	2.3	98.4	3.1	95.3	94.6
1982	133.8	2.6	131.2	4.1	127.1	95.0
1983	163.4	2.2	161.2	5.2	156.0	95.5
1984	120.9	2.3	118.6	6.0	112.6	93.1
1985	229.1	5.9	223.2	8.4	214.8	93.8
1986	291.6	7.6	284.0	11.5	272.5	93.4
1987	404.8	11.1	393.7	16.4	377.3	93.2
1988	382.8	11.9	370.9	18.1	352.8	92.2
1989	506.7	14.1	492.6	21.3	471.3	93.0
1990	624.7	17.3	607.4	28.0	579.4	92.7
1991	653.4	24.7	628.7	25.1	603.6	92.4
1992	704.1	26.0	678.1	28.4	649.7	92.3
1993	715.2	32.4	682.8	37.5	645.3	90.2
1994	629.4	39.9	589.4	32.2	557.3	88.5
1995	619.6	50.0	569.6	49.8	519.7	83.9
1996	633.6	43.2	590.5	45.6	544.9	86.0
1997	650.9	55.5	595.4	53.3	542.2	83.3
1998	630.6	56.6	574.0	55.7	518.3	82.2
1999	516.3	57.5	458.8	54.2	404.6	78.4
2000	361.3	64.5	296.8	61.5	235.3	65.1
2001	470.2	63.4	406.8	17.9	388.9	82.7
2002	745.5	134.5	611.0	100.5	510.4	68.5
2003	550.6	112.3	438.3	79.9	358.4	65.1
2004	1,064.3	145.9	918.4	98.7	819.7	77.0
2005	992.6	142.3	850.2	94.2	756.0	76.2
2006	1,030.8	158.8	872.0	266.7	772.3	74.9
2007	1,155.1	113.1	1,041.9	80.9	608.1	52.7
2008	1,745.7	119.0	1,626.7	78.2	1,568.3	89.8
2009	2,714.2	88.3	2,625.8	93.1	2,532.7	93.3
TOTAL	19,799.2	1,612.5	18,186.7	1,509.9	16,490.8	83.3

Source: ADB Financial Control Department.

Annex II-5

Bank Group Payments to Supplying Countries For Procurement of Goods and Services, by Origin of Supply, 2008-2009* (UA thousands)

Country	2008		2009	
	Amount	%	Amount	%
Regionals				
Algeria	-	-	-	-
Angola	1,598	0.09	3,069	0.08
Benin	9,464	0.51	9,058	0.22
Botswana	1,935	0.10	35	0.00
Burkina Faso	15,501	0.83	19,579	0.48
Burundi	1,504	0.08	3,023	0.07
Cameroon	4,346	0.23	5,567	0.14
Cape Verde	93	0.00	196	0.00
Central African Republic	45	0.00	32	0.00
Chad	3,499	0.19	4,912	0.12
Comoros	-	-	-	-
Congo	348	0.02	173	0.00
Congo, Democratic Republic	3,863	0.21	9,278	0.23
Côte d'Ivoire	2,621	0.14	2,916	0.07
Djibouti	605	0.03	499	0.01
Egypt	6,270	0.34	3,200	0.08
Equatorial Guinea	-	-	-	-
Eritrea	2,101	0.11	1,109	0.03
Ethiopia	1,337	0.07	59,306	1.45
Gabon	1,078	0.06	1,558	0.04
Gambia	2,197	0.12	2,520	0.06
Ghana	11,956	0.64	13,065	0.32
Guinea	2,967	0.16	3,113	0.08
Guinea-Bissau	904	0.05	1,306	0.03
Kenya	13,546	0.73	10,896	0.27
Lesotho	795	0.04	1,209	0.03
Liberia	-	-	2,286	0.06
Madagascar	30,534	1.64	12,892	0.32
Malawi	5,188	0.28	7,248	0.18
Mali	16,924	0.91	26,550	0.65
Mauritania	1,306	0.07	3,213	0.08
Mauritius	670	0.04	90	0.00
Morocco	32,728	1.76	59,380	1.45
Mozambique	7,207	0.39	8,896	0.22
Namibia	7,707	0.41	474	0.01
Niger	6,184	0.33	10,645	0.26
Nigeria	1,931	0.10	30,589	0.75
Rwanda	10,816	0.58	7,406	0.18
São Tomé & Príncipe	-	-	13	0.00
Senegal	16,992	0.91	18,835	0.46
Seychelles	44	0.00	39	0.00
Sierra Leone	1,191	0.06	295	0.01
Somalia	-	-	-	-
South Africa	7,224	0.39	7,598	0.19
Sudan	977	0.05	-	-
Swaziland	22	0.00	4,967	0.12
Tanzania	14,131	0.76	8,251	0.20
Togo	92	0.00	431	0.01
Tunisia	14,901	0.80	10,589	0.26
Uganda	34,483	1.85	20,054	0.49
Zambia	18,098	0.97	8,787	0.22
Zimbabwe	284	0.02	210	0.01
Multinational	1,278	0.07	7,414	0.18
Subtotal Regionals	319,485	17.17	412,768	10.11

Annex II-5 (continued)

Bank Group Payments to Supplying Countries
for Procurement of Goods and Services, by Origin of Supply, 2008-2009*
(UA thousands)

Country	2008		2009	
	Amount	%	Amount	%
Non-Regionals				
Argentina	-	-	-	-
Austria	206	0.01	469	0.01
Belgium	8,733	0.47	10,467	0.26
Brazil	587	0.03	46	0.00
Canada	5,973	0.32	7,892	0.19
China	65,695	3.53	176,157	4.31
Denmark	2,737	0.15	1,341	0.03
Finland	270	0.01	269	0.01
France	54,080	2.91	66,351	1.62
Germany	12,435	0.67	14,529	0.36
India	13,925	0.75	38,794	0.95
Ireland	-	-	52	0.00
Italy	14,371	0.77	22,538	0.55
Japan	5,554	0.30	67,902	1.66
Korea	15,097	0.81	6,359	0.16
Kuwait	-	-	106	0.00
Netherlands	1,604	0.09	831	0.02
Norway	349	0.02	28	0.00
Portugal	4,618	0.25	3,362	0.08
Saudi Arabia	16	0.00	-	-
Spain	54,641	2.94	162,991	3.99
Sweden	551	0.03	105	0.00
Switzerland	20,390	1.10	11,886	0.29
United Arab Emirates	-	-	-	-
United Kingdom	4,503	0.24	9,230	0.23
USA	18,511	0.99	13,359	0.33
Subtotal Non-Regionals	304,847	16.38	615,010	15.06
Net Advance Disbursements **	733,329	39.41	1,819,893	44.57
Disbursement for Policy-based Loans**	503,248	27.04	1,235,804	30.26
TOTAL	1,860,908	100.00	4,083,595	100.00

Source: ADB Financial Control Department.

Annex II-6

Bank Group Payments to Supplying Countries for Procurement of Goods and Services, by Source of Supply, 2008-2009* (UA thousands)

Country	2008		2009	
	Amount	%	Amount	%
Regionals				
Algeria	-	-	-	-
Angola	1,588	0.09	3,033	0.07
Benin	9,168	0.49	10,375	0.25
Botswana	75	0.00	9	0.00
Burkina Faso	16,689	0.90	17,658	0.43
Burundi	1,930	0.10	3,144	0.08
Cameroon	4,112	0.22	5,458	0.13
Cape Verde	142	0.01	22	0.00
Central African Republic	364	0.02	116	0.00
Chad	3,934	0.21	8,428	0.21
Comoros	-	-	-	-
Congo	354	0.02	232	0.01
Congo, Democratic Republic	4,240	0.23	10,662	0.26
Côte d'Ivoire	1,614	0.09	5,348	0.13
Djibouti	660	0.04	1,449	0.04
Egypt	1,402	0.08	2,728	0.07
Equatorial Guinea	-	-	-	-
Eritrea	2,101	0.11	1,109	0.03
Ethiopia	5,922	0.32	57,890	1.42
Gabon	1,180	0.06	1,623	0.04
Gambia	3,089	0.17	3,118	0.08
Ghana	13,792	0.74	16,713	0.41
Guinea	2,864	0.15	2,789	0.07
Guinea-Bissau	776	0.04	1,223	0.03
Kenya	18,093	0.97	13,680	0.33
Lesotho	926	0.05	1,222	0.03
Liberia	-	-	323	0.01
Madagascar	25,705	1.38	5,972	0.15
Malawi	8,011	0.43	12,200	0.30
Mali	18,391	0.99	28,017	0.69
Mauritania	1,391	0.07	2,837	0.07
Mauritius	251	0.01	2,760	0.07
Morocco	73,814	3.97	59,388	1.45
Mozambique	10,178	0.55	18,006	0.44
Namibia	7,707	0.41	660	0.02
Niger	6,774	0.36	11,337	0.28
Nigeria	2,351	0.13	33,342	0.82
Rwanda	11,263	0.61	7,852	0.19
São Tomé & Príncipe	-	-	64	0.00
Senegal	18,326	0.98	19,954	0.49
Seychelles	-	-	-	-
Sierra Leone	1,370	0.07	1,991	0.05
Somalia	-	-	-	-
South Africa	4,363	0.23	5,840	0.14
Sudan	977	0.05	-	-
Swaziland	12	0.00	4,120	0.10
Tanzania	14,670	0.79	9,161	0.22
Togo	766	0.04	681	0.02
Tunisia	16,886	0.91	13,827	0.34
Uganda	36,496	1.96	24,039	0.59
Zambia	18,774	1.01	12,195	0.30
Zimbabwe	476	0.03	228	0.01
Multinational	10,832	0.58	7,921	0.19
Subtotal Regionals	384,799	20.68	450,743	11.04

Annex II-6 (continued)

Bank Group Payments to Supplying Countries for Procurement of Goods and Services, by Source of Supply, 2008-2009* (UA thousands)

Country	2008		2009	
	Amount	%	Amount	%
Non-Regionals				
Argentina	-	-	-	-
Austria	406	0.02	469	0.01
Belgium	12,363	0.66	16,053	0.39
Brazil	109	0.01	-	-
Canada	5,995	0.32	7,723	0.19
China	70,595	3.79	165,999	4.07
Denmark	3,059	0.16	1,287	0.03
Finland	258	0.01	269	0.01
France	41,716	2.24	60,989	1.49
Germany	25,947	1.39	14,125	0.35
India	13,081	0.70	36,853	0.90
Italy	5,993	0.32	18,943	0.46
Japan	-	-	62,475	1.53
Korea	8,443	0.45	5,317	0.13
Kuwait	-	-	-	-
Netherlands	1,590	0.09	475	0.01
Norway	349	0.02	28	0.00
Portugal	2,926	0.16	3,668	0.09
Saudi Arabia	-	-	14	0.00
Spain	7,303	0.39	159,324	3.90
Sweden	548	0.03	105	0.00
Switzerland	12,347	0.66	10,147	0.25
United Arab Emirates	-	-	-	-
United Kingdom	3,153	0.17	3,961	0.10
USA	23,350	1.25	8,933	0.22
Subtotal Non-Regionals	239,532	12.87	577,155	14.13
Net Advance Disbursements**	733,329	39.41	1,819,893	44.57
Disbursement for Policy-based Loans**	503,248	27.04	1,235,804	30.26
TOTAL	1,860,908	100.00	4,083,595	100.00

Source: ADB Financial Control Department.

Annex II-7 (continued)

Bank Group Loan and Grant Approvals by Subregion, 1967-2009 (UA millions)

Subregion/Country	2005	2006	2007	2008	2009	1967-2009
West Africa						
Benin	59.5	15.0	-	25.0	22.0	551.8
Burkina Faso	56.8	15.0	20.0	63.5	62.6	741.3
Cape Verde	-	4.1	4.8	5.0	37.0	217.2
Côte d'Ivoire	-	-	20.0	0.3	324.8	1,488.6
Gambia	5.5	8.0	1.4	4.0	9.0	243.1
Ghana	86.0	66.0	75.9	173.0	117.4	1,386.9
Guinea	22.7	3.5	-	146.4	5.2	718.3
Guinea-Bissau	1.4	6.1	-	2.0	14.1	201.4
Liberia	-	3.0	15.2	12.0	13.8	198.0
Mali	49.9	15.0	25.0	55.0	49.5	779.0
Niger	40.7	16.0	3.0	40.0	2.0	403.4
Nigeria	108.3	111.9	86.3	52.4	365.0	2,922.0
São Tomé & Príncipe	-	4.0	-	-	1.0	104.6
Senegal	83.2	-	-	30.0	169.5	868.9
Sierra Leone	39.7	2.0	-	10.3	36.3	327.7
Togo	-	2.2	-	14.6	12.8	214.8
West Africa Approvals	553.7	271.8	251.6	633.5	1,242.0	11,367.0
Multinational	85.8	417.9	193.3	597.0	1,027.0	3,387.2
TOTAL APPROVALS	1,742.9	2,308.1	2,582.3	3,170.2	7,505.7	52,257.5

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

- Magnitude zero.

Annex II-8

ADB Loan and Grant Approvals by Country, 1967-2009

(JA millions)

Country	2005	2006	2007	2008	2009	1967-2009
Algeria	-	-	0.6	-	0.5	1,887.5
Angola	0.3	-	-	-	-	204.9
Benin	-	-	-	-	-	24.4
Botswana	-	-	0.6	38.2	1,111.0	1,414.0
Burkina Faso	0.3	-	-	-	0.6	32.0
Burundi	0.3	-	-	2.0	0.7	52.0
Cameroon	-	51.1	-	-	-	535.1
Cape Verde	-	-	-	-	37.0	49.4
Central African Rep.	-	-	-	3.0	0.6	18.8
Chad	0.3	-	-	-	0.6	3.6
Comoros	-	-	-	1.5	0.6	12.1
Congo	-	-	-	-	-	267.4
Congo, Dem. Rep.	-	-	64.2	-	-	689.5
Côte d'Ivoire	-	-	-	0.3	-	872.1
Djibouti	0.3	0.3	-	52.0	0.3	60.6
Egypt	284.3	398.5	316.7	302.4	77.9	2,892.9
Equatorial Guinea	-	-	-	63.5	-	70.7
Eritrea	-	-	-	-	2.0	2.7
Ethiopia	-	0.3	0.3	33.4	-	275.1
Gabon	15.4	-	238.1	-	102.0	1,025.7
Gambia	-	-	-	-	1.0	23.1
Ghana	-	-	-	39.9	63.9	367.1
Guinea	-	-	-	134.4	-	358.7
Guinea-Bissau	-	0.3	-	-	0.3	12.1
Kenya	-	27.4	-	0.9	-	246.4
Lesotho	-	-	0.3	-	-	64.0
Liberia	-	-	-	3.0	3.9	123.7
Libya	-	-	-	-	-	-
Madagascar	-	-	103.7	-	0.6	172.5
Malawi	0.4	-	-	-	-	85.4
Mali	-	-	-	-	-	19.9
Mauritania	0.3	-	-	8.3	112.4	225.5
Mauritius	7.7	-	33.7	-	437.9	735.8
Morocco	175.7	245.9	180.8	217.0	583.0	5,053.5
Mozambique	0.4	-	0.3	-	0.3	129.5
Namibia	-	-	-	-	0.6	136.5
Niger	0.7	-	-	-	2.0	39.9
Nigeria	74.1	89.9	-	52.4	215.0	2,344.2
Rwanda	-	-	-	0.6	-	17.5
São Tomé & Príncipe	-	-	-	-	1.0	1.0
Senegal	6.7	-	-	-	94.5	290.3
Seychelles	0.3	-	-	0.6	13.7	81.3
Sierra Leone	-	-	-	-	-	14.3

Annex II-8 (continued)

ADB Loan and Grant Approvals by Country, 1967-2009 (UA millions)

Country	2005	2006	2007	2008	2009	1967-2009
Somalia	0.3	0.3	-	-	-	8.5
South Africa	-	-	333.0	203.8	1,732.9	2,780.8
Sudan	-	0.3	-	-	-	105.4
Swaziland	0.4	5.5	-	-	-	240.7
Tanzania	-	0.3	-	-	-	60.3
Togo	-	-	-	-	2.8	35.9
Tunisia	181.7	14.7	87.8	282.7	276.7	4,163.7
Uganda	-	-	72.2	5.5	-	273.0
Zambia	0.4	28.9	-	8.9	0.3	331.3
Zimbabwe	0.4	-	-	-	1.3	646.3
Multinational	-	70.4	52.2	68.3	459.3	1,064.8
TOTAL	750.7	934.4	1,484.7	1,522.8	5,337.3	30,643.4

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

- Magnitude zero.

Annex II-9

ADF Loan and Grant Approvals by Country, 1974-2009 [UA millions]

Country	2005	2006	2007	2008	2009	1974-2009
Algeria	-	-	-	-	-	2.7
Angola	17.2	-	17.9	-	12.0	164.4
Benin	59.5	15.0	-	25.0	22.0	507.9
Botswana	-	-	-	-	-	84.8
Burkina Faso	56.5	15.0	20.0	63.5	62.0	709.3
Burundi	12.0	16.3	7.3	12.0	10.0	291.8
Cameroon	25.6	73.7	-	-	43.4	409.0
Cape Verde	-	4.1	4.8	5.0	-	154.2
Central African Rep.	-	3.3	6.5	6.5	18.9	159.4
Chad	37.2	13.0	-	-	31.6	436.3
Comoros	-	-	-	-	15.3	70.0
Congo	-	17.4	-	1.0	12.8	49.7
Congo Dem. Rep.	87.5	1.9	120.7	-	65.0	769.9
Côte d'Ivoire	-	-	20.0	-	324.8	613.7
Djibouti	-	-	6.5	5.8	-	114.5
Egypt	-	-	-	-	-	216.5
Equatorial Guinea	-	-	-	-	-	60.0
Eritrea	-	-	-	-	-	78.1
Ethiopia	43.6	230.7	-	110.0	-	1,551.9
Gabon	-	-	-	-	-	3.2
Gambia	5.5	8.0	1.4	4.0	3.0	200.6
Ghana	86.0	66.0	75.9	133.1	53.6	1,014.6
Guinea	22.7	3.5	-	12.0	5.2	343.3
Guinea-Bissau	1.4	5.8	-	2.0	13.8	183.2
Kenya	41.5	29.7	190.2	25.0	135.0	886.0
Lesotho	-	6.8	8.6	-	17.4	255.1
Liberia	-	3.0	15.2	9.0	9.9	70.7
Libya	-	-	-	-	-	-
Madagascar	57.3	35.3	9.5	75.0	0.5	617.1
Malawi	15.0	30.0	14.9	39.9	49.1	654.5
Mali	49.9	15.0	25.0	55.0	49.5	754.1
Mauritania	-	9.7	6.0	9.5	-	261.5
Mauritius	-	-	-	-	-	4.7
Morocco	-	-	-	-	-	64.4
Mozambique	9.2	118.9	17.0	60.0	31.3	1,006.6
Namibia	-	-	-	-	-	23.1
Niger	40.0	16.0	3.0	40.0	-	358.3
Nigeria	34.2	22.0	86.3	-	150.0	577.8
Rwanda	-	25.0	33.0	11.0	57.3	506.1
São Tomé & Príncipe	-	4.0	-	-	-	98.6
Senegal	76.5	-	-	30.0	75.0	567.6
Seychelles	-	-	-	-	-	10.8
Sierra Leone	39.7	2.0	-	10.3	36.3	307.4

Annex II-9 (continued)

ADF Loan and Grant Approvals by Country, 1974-2009 (UA millions)

Country	2005	2006	2007	2008	2009	1974-2009
Somalia	-	-	-	-	-	136.9
South Africa	-	-	-	-	-	-
Sudan	-	-	9.6	-	-	255.4
Swaziland	-	-	-	-	-	49.5
Tanzania	-	145.0	190.0	125.0	152.0	1,423.0
Togo	-	2.2	-	14.6	10.0	168.5
Tunisia	-	-	-	-	-	-
Uganda	88.5	53.0	107.2	184.5	128.7	1,217.5
Zambia	-	35.0	-	50.0	-	449.8
Zimbabwe	-	-	-	-	-	81.9
Multinational	85.8	347.6	141.1	528.7	568.2	2,308.8
TOTAL	992.2	1,373.7	1,097.6	1,647.4	2,163.4	21,304.5

Source: ADB Statistics Department, Economic and Social Statistics Division.

- Magnitude zero.